

МІЖ МИРОМ І ВІЙНОЮ

КОНФЛІКТИ, ПЕРЕМОВИНИ, НАДІЇ стор. 4-5

ВСЕ ПРО ВАШІ ПЕНСІЇ

ДОПЛАТИ, НАДБАВКИ, ПЕРСПЕКТИВИ стор. 10

КРИМІНАЛЬНІ ІСТОРІЇ

РОЗСЛІДУВАННЯ ТРИВАЄ... стор. 11

Прес Кур'єр

№ 2
(1513)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА У 1993 р.

Червень 2025 р.

Читайте
нас на сайті:
<https://pk.od.ua>
Пишіть
нам на пошту:
pk.gazeta.odessa@gmail.com

Про що домовились у Стамбулі?

Українська та російська делегації 2 червня провели другий раунд переговорів у Стамбулі. Під час зустрічі, яка тривала трохи більше, ніж годину, сторони обмінялися документами зі своїм баченням завершення війни.

Як і минулого разу, українську делегацію очолив міністр оборони Рустем Умеров. Також на переговори поїхали представники військового керівництва, розвідки й спецслужби.

Загалом склад делегації залишився практично тим самим. Однак до переговорної групи долучили представника уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в системі органів сектору безпеки і оборони Юрія Ковбасу та заступника начальника Генерального штабу Збройних сил України Євгенія Острянського.

Росіяни також не стали змінювати склад своєї делегації. Групу перемовників очолив Володимир Медінський — помічник російського лідера, науковець і письменник, який народився на Черкащині.

19 травня, після того як у США визнали, що переговорний процес

зайшов у «глухий кут», американський президент Дональд Трамп зателефонував главі рф володимиру путіну. Російський лідер тоді пообіцяв, що москва представить Україні меморандум з умовами для припинення вогню.

Відтоді Україна надіслала росії своє бачення припинення вогню й чекала на російський документ.

Зі свого боку росіяни наполягали, що не передаватимуть «меморандум» до перемовин. Тож 2 червня українська делегація наразі отримала від росії документ із пропозиціями щодо мирного врегулювання. За словами Умерова, його вивчатимуть упродовж тижня.

5

Що дозволено Юпітеру...

Чому виник і чим завершиться конфлікт в ОРО НСЖУ

Не про це я збирався писати напередодні Дня журналіста України. Погоджуюся і підтримую, що зараз не час для свят і нагород, тому мене найперше хвилюють реальні проблеми друкованих медіа, доля яких в Одесі катастрофічна. Їх залишилося одиниці, наклад мізерний, розповсюдження не працює.

Та так сталося, що, на мою думку, більш нагальною темою для обговорення сьогодні є конфлікт у нашій Одеській регіональній організації (ОРО) НСЖУ, який виник на початку квітня і став відомим в усій Україні. Від його вирішення багато в чому залежить, чи залишиться ОРО творчою організацією, а чи потоне у внутрішніх чварах, які роздмухуються незрозумілими амбіціями людей, причетних (і не зовсім) до неї.

Погодьтеся, сьогодні НСЖУ реально підтримує багато друкованих видань, особливо тих, що виходять на прифронтових і деокупованих територіях, активно допомагають журналістам-переселенцям Центри журналістської солідарності, які діють у шести містах.

В Одесі такого Центру не існує, що є вже причиною для роздумів, та, попри все, Одеська регіональна організація НСЖУ з перших днів війни прагне підтримувати місцевих журналістів, не відмовляє у допомозі і тим, кого до Одеси занесла війна. Уся ця робота, безперечно, на плечах голови правління Юрія Работіна, якого вже давно одеські гострослови прозвали «головним журналістом Одещини».

Втім, коли ви в останнє читали інформацію про діяльність ОРО НСЖУ? Давненько, мабуть. Єдиний засіб комунікації — сторінка у Facebook - за-

повнена публікаціями, які не мають відношення до проблем, які реально хвилюють працівників медіа.

Що, наприклад, було вміщено на сторінці ОРО останнім часом: PDF-сторінки райгазет «Татарбунарський вісник», «Дружба», «Знамено труда»; Указ президента України про перенесення дати відзначення Дня захисту дітей; інтерв'ю з директором Одеського зоопарку; запрошення на участь в конференції Culture Next у Лейвардені (Нідерланди); юні фехтувальники в гостях у журналістів Одеси; бесіда з Михайлом Поживановим; вітання з Днем морської піхоти; повідомлення про День пам'яті і скорботи, День Європи, День вишиванки; прес-конференція фестивалю ДІВА-25; репертуар одеських театрів і т. д.

Аж за 21 квітня я нарешті зустрів інформацію власне адресовану членам Спілки: повідомлення про розрахунковий рахунок для оплати членських внесків. А 8 квітня розміщено «Відкритий лист Юрія Работіна», адресований, очевидно, усім членам НСЖУ, бо звернення у ньому таке: «Шановне панство, шановні колеги!».

Ось з цього листа, вважаю, й почався конфлікт в Одеській регіональній організації НСЖУ.

7

■ NO COMMENT

● Рада ЄС з загальних питань на засіданні 27 травня затвердила інструмент SAFE, що передбачає можливість запозичення до 150 млрд євро для інвестицій в оборонну промисловість країн-членів.

● Під час засідання Ради ЄС з питань юстиції та внутрішніх справ, що відбудеться в Люксембурзі 12-13 червня, Євросоюз планує продовжити тимчасовий захист для українців до березня 2027 року.

● Велика Британія оголосила про плани збудувати 12 нових атомних підводних човнів, готуючись до потенційної збройної агресії з боку Росії.

● У Литві вперше дислоковані натовські літаки розвідки AWACS.

● У ЄС заявили про припинення євроінтеграції Грузії через "закон про іноагентів".

● Робітнича партія Курдистану 12 травня оголосила про припинення діяльності і роззброєння у рамках ініціативи примирення з Туреччиною після чотирьох десятиліть протистояння.

● Американський мільярдер, власник Space X Ілон Маск заявив, що ніколи не відключить мережу Starlink для українських військових, навіть якщо він не згоден з політикою України.

● Месенджер Telegram і компанія xAI Ілона Маска домовилися про партнерство, яке триватиме один рік. У межах партнерства в месенджер буде інтегровано чат-бот Grok, розробленого xAI на основі технології штучного інтелекту.

● РФ планує під'єднати Запорізьку АЕС до своєї енергосистеми попри ризики.

● Французький уряд оголосив, що до 2028 року хоче відкрити в'язницю суворого режиму в джунглях Амазонки в південноамериканському заморському департаменті Французької Гвіани, де будуть утримуватися в'язні, засуджені до найсуворіших термінів покарання за торгівлю наркотиками, а також радикалізовані засуджені.

● Конституційний суд росії дозволив переглядати законність угод з приватизації без обмежень у часі. Відтепер строк давності у подібних справах вираховується не з моменту продажу державного майна, а з часу виявлення порушень прокуратурою.

● 1 червня стало відомо, що в окупованому Криму у віці 88 років померла ветеранка кримськотатарського національного руху Айше Сейтмуратова.

● У Швеції з 1 червня набувають чинності революційні зміни у торгівлі алкогольними напоями — дрібним виробникам вперше дозволили продаж напям клієнтам. Це стане першим послабленням більш як столітньої державної монополії на продаж алкоголю, запровадженої для боротьби з пияцтвом.

● Кабмін вирішив виплачувати 200 тисяч гривень випускникам медичних вишів, які поїдуть працювати в заклади, розташовані в сільській місцевості або зоні активних бойових дій.

Спецоперація "Павутина"

У росії 1 червня масово палали ворожі стратегічні бомбардувальники — СБУ атакувала безпілотниками чотири російські аеродроми та пошкодила десятки літаків. Наразі відомо про враження понад 40 літаків, серед них — А-50, Ту-95 та Ту-22 МЗ.

Спецоперацію "Павутина", в результаті якої СБУ 1 червня вразила 41 літак стратегічної авіації рф, готували понад півтора роки. Зазначається, що контролював хід операції президент Володимир Зеленський, а реалізовував задум очільник СБУ Василь Малюк.

СБУ спочатку переправила до росії frv-дрони, а згодом — мобільні дерев'яні будиночки. Пізніше на території рф дрони були захоплені під дахи будиночків, розміщених вже на вантажних авто. В потрібний момент дахи будинків дистанційно відкрили, дрони полетіли вражати російські бомбардувальники.

РосЗМІ та російські пропагандисти заявили, що українські БПЛА вилітали з фури, які стояли на заправці, щоб атакувати стратегічну авіацію на військових аеродромах країни. У соцмережах опублікували відео, як БПЛА вилітають із фури, що стоїть на заправці, в Оленегорську.

Президент Володимир Зеленський заслухав доповідь голови Служби безпеки України Василя Малюка щодо операції 1 червня — про це він повідомив у своїх соцмережах.

«Абсолютно блискучий результат. Самостійний результат України. Рік, шість місяців і дев'ять днів від початку планування до ефективної реалізації. Найбільш далекобійна наша операція», — заявив він.

За словами президента, людей, причетних до операції, вчасно вивели

з російської території.

«Звісно, не все можемо зараз розказати, але це українські дії, які точно будуть у підручниках історії. Україна захищає себе, і цілком справедливо — ми робимо все, щоб росія відчувала необхідність завершення цієї війни. Росія цю війну почала, росія повинна її закінчити», — додав голова держави.

У вечірньому зверненні він розповів, що «офіс» операції був розташований поруч із управлінням ФСБ в одній із російських областей:

«Загалом в операції було використано 117 дронів. І відповідна кількість операторів дронів працювала. Уражено 34 відсотки стратегічних носіїв крилатих ракет на аеродромах базування. Діяли наші люди на території різних російських регіонів — у трьох часових поясах. І наших людей напередодні операції з території росії вивели, зараз вони в безпеці — ті, хто нам допомагав».

СБУ оцінила завдані росії збитки в ході операції «Павутина» в 7 мільярдів доларів. За даними відомства, атака уразила 34% стратегічних носіїв крилатих ракет на основних аеродромах базування рф.

Втретє — по Кримському мосту

Служба безпеки України вранці 3 червня провела унікальну спецоперацію і втретє завдала удару по Кримському мосту, цього разу — під водою.

За даними спецслужби, вибухівка потужністю 1100 кг у тротиловому

еквіваленті спричинила суттєві пошкодження конструкцій на рівні дна. Внаслідок підриву міст перебуває в аварійному стані. В СБУ зазначили, що підготовка операції тривала кілька місяців і не спричинила жертв серед цивільного населення.

■ ОДЕЩИНА: ХРОНІКА ТЕРОРУ — ЧЕРВЕНЬ-2025

● 1 червня. Вночі росіяни запустили ударні дрони на Лиманську громаду Білгород-Дністровського району.

Як повідомив очільник Одеської ОДА Олег Кіпер, внаслідок удару пошкоджено приватні домоволодіння і корпус бази відпочинку, там спалахнула пожежа, яку оперативно ліквідували вогнеборці ДСНС.

На щастя, постраждалих людей немає.

● 3 червня. Під ранок ворог вчоргове атакував Одесу ударними безпілотниками. Постраждало п'ятеро людей.

Внаслідок удару загорівся склад з продуктами харчування, пошкоджені житлові будинки та легкові автомобілі. Поранення отримали п'ятеро людей, повідомив голова Одеської ОВА Олег Кіпер.

3

4 820114 820020 >

СМЕРТЬ РОСІЙСЬКИМ ОКУПАНТАМ!

ПОГЛЯД

ПАРТІЯ УХИЛЯНТІВ

Багато хто чекає, що війна посилить українську партію "яструбів".

На це натякає популярність Валерія Залужного та Кирила Буданова. Загальна кількість ветеранів у країні. Пряма та явна загроза з боку рф. Зрештою, про це говорить той факт, що на четвертому році повномасштабної війни найвищий рівень довіри – у Збройних сил України.

У ситуації, коли понад мільйон людей у країні носять форму, такий сценарій і справді виглядає ймовірним. Кожен публічний волонтер чи медійний військовий теоретик може податись у політику. Але при цьому в нашій країні є слон, якого ми не помічаємо.

Це партія ухиялєнтів.

Не кожен чоловік у тилу потрапляє до цієї групи. Одні працюють на оборонку, інші обслуговують критичну інфраструктуру, треті стоять на обліку та чекають на свою чергу на мобілізацію. Але при цьому в нас є шість мільйонів людей, які вирішили не повідомляти свої дані ТЦК. Ця цифра – пряма ілюстрація того, що ухиялєнтів відчутно більше, ніж військових. Мобілізацію вони розглядають як екзистенційну загрозу і ця ідентичність для них важливіша за регіональні або мовні відмінності. Потенційно вони здатні стати електоральною групою, яка також має ціннісний запит. А саме – вони хочуть почуватися носіями норми.

Людина – істота не раціональна, а раціоналізуюча. Вона спочатку вибирає собі модель поведінки, а потім починає шукати їй пояснення. Тому ключовий запит в ухиялєнта зводиться до пошуку самовиправдання. Кожен хоче домогтися з власною совістю. Кожному важливо почуватися не винятком, а правилом.

Вони не мають шансів вписатися в етичний стандарт воєнного часу. Коли весь накопичений цивілізацією культурний багаж свідчить, що захищати країну від вторгнення – це правильно. Тому вони ховають переляк і фрустрацію за агресією. А разом – займаються пошуком виправдання, яке має пояснити, чому вони можуть дозволити собі не вдягати піксель.

Ми регулярно бачимо їхні пояснення в соцмережах. Про те, що воювати мають поліція, депутати та чиновники. Про те, що у провалі мобілізації винні влада, командири та низькі зарплати. Вони щоразу викочують країні умови – і вимагають спершу відправити на фронт когось ще. Кожен хоче відчувати, що він на правильній стороні історії, а тому вони вибудовують свою стратегію на самовиправданні та зустрічних звинуваченнях.

"Партія ухиялєнтів" набагато більша за будь-яку потенційну "партію яструбів". І за її голоси та лояльність уже розгорнулася боротьба.

Олексій Арестович дає їй поради – як ставити на місце ветеранів, якщо ті почнуть озвучувати незручні запитання. Дмитро Гнап запевняє її, що сучасна війна не вимагає великої кількості солдатів. Олексій Гончаренко взагалі пропонує замінити мобілізацію добровільним рекрутингом – бо теж поспішає уврати свій шматок від цього електорального пирога.

Якщо ви хочете очолити соціальну групу, спершу ви повинні відпустити її гріхи. Ті, хто заграють із партією ухиялєнтів, дарують пастві рятівне самовиправдання. Вони підмінюють причину і наслідок – щоб поставити ухиялєнта на п'єдестал і перевдягнути його в біле. Вони мовчать про те, що бусифікація стала реакцією на неготовність людей реагувати на повістки.

Натомість запевняють своїх клієнтів у тому, що проблема не в їхньому небажанні чинити правильно, а в інших. У тих, хто надсилає їм повістку. У тих, хто перевіряє документи на вулиці. У тих, хто каже, що примусова мобілізація є безальтернативною на війнах такого масштабу.

Соціальна група отримує контури, якщо в неї є Чужий. Для людини, яка боїться надягнути форму, на роль "чужого" підійдуть різні люди та явища. Територіальні центри комплектування. Військові, які говорять про нестачу людей на фронті. Політики, які закликають не погоджуватися на мир за будь-яку ціну. Зрештою порядок денний "суверенітету" та ідея збройного протистояння агресору.

Партія ухиялєнтів хоче почуватися носієм правильної життєвої стратегії. А тому вона дрейфує до знецінення тих, хто вчинив інакше. В результаті люди у формі отримують ярлики. "Будує кар'єру". "Шукає чоловіка". "Ряджений". "Пішов по гроші". "Хоче в політику". Фронтний досвід дає легітимність, на яку ухиялєнт претендувати не може – а тому намагається знецінити будь-якого опонента в пікселі. Позбавити морального права. Відмовити в легітимності. Опустити до свого рівня. Рано чи пізно знайдуться ті, хто не згидує відреагувати і на цей політичний запит.

"У країні диктатура". "Ветерани неадекватні". "Армія воює м'ясом". Будь-яке подібне гасло безпомилково видає в своєму авторові людину, яка шукає собі індальгенцію. Фактично, це перелік відмовок, за якими країна не заслуговує на його захист, армія – його зусиль, а військові – його служби.

Багато хто в партії ухиялєнтів покладав надії на Дональда Трампа. Його обіцянки закінчити війну вселяли в них надію. Якби бойові дії стали на паузу, це дало б їм шанс протиставляти свій "гуманізм" яструбиній позиції "партії суверенітету". Саме тому вони так завзято аплодували власним очікуванням від його президентства. Трагедія ухиялєнтів у тому, що на перемир'я не згоден кремль – і це позбавляє їх можливості оголосити себе прихильниками "поганого миру".

Таких людей чимало. Вони можуть забезпечити політичну кар'єру. Провести фракцію до парламенту. Вони підуть за тим, хто подарує їм індальгенцію. За тим, хто запропонує альтернативну етику. За тим, хто наділить їх правом дивитися зверху. За тим, хто дозволить їм вважати себе партією переможців, а не переможених. І ми вже бачимо, як політики починають пропонувати їм свої послуги.

Бо голоси не пахнуть.

Павло КАЗАРІН.
(<https://www.pravda.com.ua>).

«Асканія-Нова» на Одещині

До Бородінської громади Болградського району переведуть наукових співробітників та частину тварин біосферного заповідника «Асканія-Нова», який нині перебуває під окупацією на Херсонщині. Для цього планують виділити 70 гектарів землі та створити нову туристичну локацію. Про це повідомило місцеве видання Бесарабії.

На території громади з'явиться новий науково-дослідницький підрозділ біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна. Як повідомив голова громади Іван Кюссе, сюди планують перемістити наукових співробітників та частину тварин зі всесвітньо відомого заповідника, що нині перебуває в окупації на Херсонщині.

Вже 10 червня на сесії Бу-

джацької селищної ради планують ухвалити Меморандум про співпрацю між Бородінською громадою, біосферним заповідником «Асканія-Нова» та ГО «Rewilding Ukraine». Того ж дня розглянуть питання про виділення 70 гектарів землі для релокації.

На новій локації працюватимуть фахівці «Асканії-Нова», а обслуговуючий персонал планують набирати з місцевих мешканців, що створить додаткові робочі місця та стане ще однією туристичною принадою регіону.

Мільйонерів стало більше

Українці за результатами 2024 року задекларували 326 млрд грн доходів, що більше на 107 млрд грн, або 49%, порівняно з попереднім роком. Загалом 17 000 осіб задекларували доходи понад 1 млн грн, повідомила ДПС.

Кількість мільйонерів в Україні збільшилася на 6600 порівняно з попереднім періодом. Загалом мільйонери задекларували дохід у сумі 253,6 млрд грн, до сплати визначено 8,7 млрд грн податкових зобов'язань.

За даними ДПС, наймолодшому мільйонерів всього 3,5 роки. Його уповноважена особа задекларувала доходи, отримані у вигляді спадщини або дарунка від осіб, які не є членами сім'ї першого та другого ступеня спо-

відненості.

Найстаршою серед мільйонерів стала 96-річна киянка, яка задекларувала прибутки від операцій із цінними паперами.

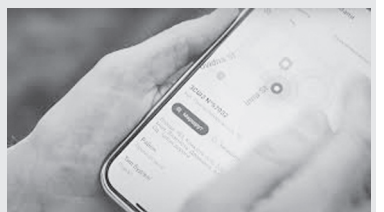
В Одеській області у рамках цьогорічної деклараційної кампанії громадянами регіону протягом I кварталу 2025 року доходи у розмірі понад 1 млн грн за підсумками 2024 року задекларувала 571 фізична особа. Загальна сума задекларованих ними доходів – 3,1 млрд гривень.

Мобільний додаток MISTO

Мобільний додаток із міськими сервісами запустили в Одесі. Наше місто стало одним із п'яти, де впроваджують платформу MISTO, повідомляє «Думська».

Через новий мобільний додаток можна: записатися в ЦНАП, оплатити паркування, викликати «Соціальне таксі», брати участь в опитуваннях, дізнаватися про тривоги. Крім того, є карти укриттів і пунктів незламності, бюветів, громадських туалетів та інших локацій. Завели в цей софт і моніторинг довкілля: дані про стан повітря та інші екологічні показники.

Розробники запевняють, що MISTO спрощує міське життя, об'єднуючи все, що потрібно, в одному зручному застосунку. Це частина інноваційної платформи

City-as-a-Service, яка робить спілкування з містом розумнішим і ефективнішим.

Завантажити застосунок можна в App Store та Google Play. Правда, користувачі скаржаться на нестабільну роботу застосунку. Поки що додаток MISTO більше схожий на тестову версію, ніж на повноцінний сервіс. Однак якщо розробники врахують зауваження користувачів і доопрацюють платформу, вона дійсно зможе зробити міське життя зручнішим.

Щоб дожити до ста...

У травні цього року Етель Катерхем, яка мешкає в Англії, була офіційно названа найстарішою людиною у світі. Їй виповнилося 115 років. Бредлі Елліотт, дослідник старіння з Вестмінстерського університету, розповів, що потрібно робити, якщо хочемо жити так довго, як Етель.

Фізичні вправи очолили його список. Згідно з дослідженням, лише 75 хвилин фізичних вправ на тиждень можуть продовжити наше життя на два роки.

Експерт наголосив, що важливо не лише займатися фізичними вправами, а й уникати тривалих періодів бездіяльності.

Другий момент – це правильне харчування. Люди, які їдять багато овочів, фруктів, цільнозернових продуктів та насіння, живуть до-

вше. Також важливо уникати солідної їжі, обробленого та червоного м'яса, а також їжі, смаженої у великій кількості олії.

Надзвичайно важливими також є правильна кількість та якість сну. За словами експертів, дорослій людині потрібно 7-9 годин спокійного сну на добу, а його брак збільшує ризик інсульту та передчасної смерті.

Крім усього цього, варто уникати стресу та шкідливих звичок.

ПОДІЯ

Обмін полоненими "1000 на 1000"

16 травня у Туреччині на переговорах між Україною та росією було досягнуто домовленості про масштабний обмін полоненими у форматі "1000 на 1000". Через великий обсяг процедура проходила поетапно протягом трьох днів.

Перший етап обміну відбувся у п'ятницю, 23 травня. Він передбачав звільнення 390 осіб: серед них 270 військових і 120 цивільних. Першого дня були звільнені бійці Військово-морських сил, Десантно-штурмових військ, Національної гвардії, Сил територіальної оборони та прикордонники.

Другого дня, 24 травня, Україна повернула 307 захисників, серед яких – 27 воїнів із Маріуполя, а також бійці деяких інших військових підрозділів, які були звільнені вперше.

У неділю, 25 травня, з полону повернулися ще 303 українці, включно з 70 оборонцями Маріуполя.

Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими повідомив, що Україні вдалося повернути з полону військовослужбовців із 46 частин, яких раніше жодного разу не було в списках на обмін. Кожен третій звільнений український військовослужбовець пробув у полоні понад 3 роки – 311 захисників утримувалися в неволі з 2022 року. 122 воїни перебували у російських катівнях з 2023 року і 150 оборонців – з 2024-го.

Загалом серед звільнених у великому обміні військовослужбовців – 497 представників Сухопутних сил, 97 моряків Військово-Морських Сил, 95 бійців Територіальної оборони, 72 десантника, 21 – Сили безпілотних систем, 2 представника Повітряних сил і 2 – Сил підтримки.

Також звільнено 56 прикордонників, 31 нацгвардієць, 1 представник Державної спеціальної служби транспорту.

Додому повернулися 175 оборонців Маріупольського гарнізону, 81 із них потрапили в полон з Азовсталі.

Усі визволені військовослужбовці – це солдати та сержанти, які тримали оборону на найгарячіших ділянках фронту.

Міністр оборони України Рустем Умеров розповів, що списки для наймасштабнішого від початку війни обміну полоненими у форматі «1000 на 1000» формувалися за єдиним критерієм – зберегти життя.

Умеров зазначив, що всі органи, відповідальні за підготовку до обміну, діяли як єдина команда, щоб повернути українців з полону якомога швидше.

«Усі ключові органи, відповідальні за підготовку до обміну, діяли як єдина команда з однією метою: повернути наших людей додому в максимально стислі терміни», — сказав український міністр.

«Військові та цивільні. Чоловіки та жінки. Кожен із них наш. Списки формувалися за єдиним критерієм – зберегти життя», — розповів чиновник.

Триденний обмін "1000 на 1000" став 65 від початку повномасштабного вторгнення.

Загалом в межах перемовного процесу та обмінів з березня 2022 року Координаційним штабом визволено 5757 українських громадян.

«...Повертаються воїни нашої армії, Національної гвардії, Державної прикордонної служби та Державної спеціальної служби транспорту. Дякую команді, яка цілодобово працювала, щоб успішно реалізувати цей обмін. Обов'язково повернемо кожного й кожну з російського полону!», — написав глава держави Володимир Зеленський.

В Одесі відбувся міжнародний безпековий форум

В Одесі 30—31 травня відбувся міжнародний форум Black Sea Security Forum — найбільший геополітичний захід на півдні України з початку повномасштабної війни. Форум об'єднав більше 500 учасників із понад 20 країн світу. Протягом двох днів українські та зарубіжні парламентарі, дипломати, військові, міжнародні експерти, представники адміністрації Дональда Трампа, високопосадовці з США, Британії та країн ЄС обговорювали майбутнє Чорного моря, стратегії стримування агресії РФ, підтримку України, роль НАТО та виклики для союзників у регіоні.

Подію відкрив голова Форуму, народний депутат України, голова Комітету ПАРЕ з питань міграції, біженців і переміщених осіб **Олексій Гончаренко**. Він порівняв війну в нашій країні з шаховою грою, в якій один суперник не дотримується правил. «...Вони грають у Чапаєва, це такий російський стиль шахів. Це коли ти рухаєш фігури, а суперник бере дошку і б'є нею тебе по голові. І ми тут зібралися, щоб знайти найкращі рішення цьому завадити. Для путіна Одеса — це заповітна мета, проте замість перемоги за три дні він отримав війну, яка коштує йому сотні тисяч, а скоро й мільйони загинулих», — зазначив Олексій Гончаренко.

Головний міжнародний партнер і спонсор форуму — британський філантроп, дипломат і меценат лорд **Майкл Ешкрофт**. У своєму виступі він наголосив на глобальному значенні Одеси як стратегічної точки на новій карті безпеки.

“Зараз Одеса перебуває на лінії

фронту — іншого фронту. Це головні морські ворота України, важливі для всього світу. Те, що відбувається тут, має глобальне значення. Дякую кожному з вас за те, що тримаєте цей рубіж. Україна вже зараз переписує правила морської війни — і робить це з неймовірною інноваційністю”, — сказав Ешкрофт.

На Форумі виступив ексдержсекретар США **Майк Помпео**. Він підкреслив, що відповідальність за російське вторгнення в Україну лежить на плечах Європи та світу, адже всі ключові держави знали про плани путіна, але не сприймали їх серйозно.

«Сполучені Штати Америки не відмовляться від підтримки України, оскільки це буде переслідувати їх всю подальшу історію. Він назвав небезпечною ілюзією будь-які очікування миру від агресора, наполягаючи: Україна переможе не шляхом поступок, а тільки завдяки жорстким санкціям для росії та допомозі з боку союзників». Він зазначив, що навіть після завершення російсько-української війни путін знайде нову ціль для своєї агресії — будь-який інший регіон, де присутній російський військовий контингент.

Особливу увагу учасники форуму приділили безпеці в Чорному морі. Командувач ВМС України, віцеадмірал **Олексій Неїжпапа** наголосив, що усвідомлення державою свого морського фактору було переосмислене лише 2024 року.

«Я хочу зазначити, що Україна — це не держава біля моря, а морська держава. Море — це не паркан, а міжнародна територія зі своїми інтересами. На жаль, довгі

роки цьому не приділялася належна увага, і тільки 2024 року було розроблено і схвалено главою держави стратегію морської безпеки України, і сьогодні для нас це Біблія», — заявив віцеадмірал.

Він підкреслив, що для перемоги над ворогом не достатньо лише виготовляти морські дрони, потрібен комплексний розвиток Військово-морських сил.

Під час виступу на Форумі мер Одеси **Геннадій Труханов** закликав знайти ефективні рішення для захисту українських міст від ворожих дронів. Вони вже стали не просто зброєю, а символом невпинного терору.

«Одесити щодня запитують мене — батьки, які переживають за своїх дітей, діти, які хвилюються за своїх стареньких батьків: невже не можна розробити систему захисту від дронів? Вони кажуть: якщо є отрута, має бути й протитрута. Ми маємо діяти швидко та рішуче, щоб убезпечити наші міста», — наголосив Геннадій Труханов.

Під час панельних дискусій також підіймалися питання побудови спільної з країнами-сусідами архітектури безпеки в Чорному морі: предстваники Румунії заявили, що готові контролювати припинення вогню на воді, а канадські ВМС готові допомогти з розмінуванням.

Також на міжнародному Форумі обговорили перспективи модернізації українського флоту, розширення військових спроможностей та зміцнення співпраці з міжнародними партнерами. Учасники заходу підкреслили, що Україна вже показала здатність брати ініціативу в Чорному морі та повинна продовжувати цей процес.

Крім оборони, пройшло обговорення й питань економічного розвитку Чорноморського регіону. Повернення до повноцінної роботи портів, відновлення експорту та стабільність у сільському господарстві є критично важливими для подальшого зміцнення економіки України та світової продовольчої безпеки.

Учасників форуму привітали Президент ПАРЕ **Теодорус Русопулос** та зірка українського спорту, призерка Олімпійських ігор **Еліна Світоліна**.

Black Sea Security Forum покликаний стати щорічним майданчиком, де лідери, експерти й стратеги з усього світу шукатимуть відповіді на ключові безпекові виклики Чорного моря — простору, що перетворився на епіцентр глобального протистояння.

Бавовник повертається у південні регіони України

Уряд затвердив ініціативу державної дотації у розмірі 10 тисяч гривень на гектар землі за вирощування бавовника. Гроші закладені в бюджет на 2025 рік, аграрії вже мають можливість оформити заявку на їх отримання. Про це повідомляє Українська служба інформації з посиланням на Степана Чернявського, народного депутата України, заступника голови Комітету Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики.

У 2024 році в Одеській області стартував пілотний проект з вирощування бавовника. Декілька фермерських господарств висіяли на десятки демополів різні сорти рослини та вирощували їх у відмінних умовах (з поливом і без). Результат експерименту дав надію на розвиток культури в південних регіонах України. Тож, уряд пішов на виділення коштів для дотаційної підтримки аграріїв, які візьмуться вирощувати бавовник і у 2025 році.

10 000 гривень за гектар вирощеного бавовнику покриють 50% ризиків фермерів, які візьмуться вирощувати бавовник у 2025 році. Повністю покрити ризики могли б 20 000 — 30 000 гривень за гектар. Але така сума є занадто високою для держави в умовах війни.

Отримати державну дотацію для вирощування бавовнику можуть офіційно зареєстровані сільськогосподарські товаровиробники в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях.

Подати заявку на дотацію можна в Державному аграрному реєстрі з 10 червня до 10 липня. До 10 серпня триватиме перевірка поданих заявок обласними адміністраціями. А до 15 вересня відбудеться виплата коштів від Мінагрополітики.

ОДЕЩИНА: ХРОНІКА ТЕРОРУ — ТРАВЕНЬ-2025

● 1 травня. Уночі російські війська знову здійснили масовану атаку на Одесу. Загалом Одесу атакував 21 безпілотник, завив президент Володимир Зеленський. Двоє людей загинули та п'ятнадцять травмовані. Унаслідок обстрілу значних пошкоджень зазнала цивільна інфраструктура міста. У місті спалахнули пожежі. Про це повідомив очільник Одеської ОВА Олег Кіпер.

У результаті атаки пошкоджено шість багатоповерхівок, 12 приватних будинків, сім авто. Деякі постраждали будинки залишилися без газу, світла та водопостачання.

Під ударом опинилися сортувальне депо та відділення «Нової пошти» у Хаджибейському районі. Там спалахнула масштабна пожежа, яку вогнеборці ліквідували. На щастя, після падіння «шахед» не здетонував, розповіли в компанії.

Як повідомили у пресслужбі ДСНС регіону, в одній із багатоповерхівок рятувальники, разом зі службами взаємодії, евакуювали понад 200 осіб.

● 5 травня. Внаслідок атаки дронів пошкоджені приватні будинки та цивільна інфраструктура. В деяких місцях спалахнули пожежі. В одному з будинків, на жаль, знайшли тіло загиблої людини. Про це повідомив голова Одеської ОВА Олег Кіпер.

Внаслідок російського удару по Одеському району пошкоджена низка об'єктів цивільної інфраструктури, зокрема приватні житлові будинки. За словами Кіпера, в декількох місцях спалахнули пожежі.

Наслідки нічної атаки фіксують й у Чорноморську, повідомив мер міста Василь Гуляєв.

● 12 травня. Вранці ворог атакував ударними безпілотниками місто Білгород-Дністровський. Внаслідок російського удару по місту було пошкоджено низку об'єктів цивільної інфраструктури, зокрема приватні житлові будинки, повідомила в Facebook Білгород-Дністровська міська рада.

Тієї ночі російські загарбники атакували Україну 108-ма ударними БпЛА типу Shahed і безпілотниками-імітаторами різних типів. Протиповітряна оборона збила 66 дронів.

● 13 травня. Під вечір ворог атакував Одещину балістикою, у місті було чути вибух. За повідомленнями телеграм-каналів, вибух пролунав у районі Чорноморська.

Загалом того дня російські загарбники атакували Україну балістичною ракетою "Іскандер-М/KN-23" та 145-ма ударними БпЛА типу Shahed і безпілотниками-імітаторами різних типів. Протиповітряна оборона збила 80 ворожих безпілотників, повідомило командування Повітряних сил у Telegram. 42 ворожі безпілотники-імітатори були локаційно втрачені (без негативних наслідків).

● 16 травня. Вночі російські війська завдали удару по Одеському та Білгород-Дністровському районам. Внаслідок атаки зруйновані приватні житлові будинки, господарчі споруди, гараж з трьома автомобілями. Про це повідомили в ГУ ДСНС України в Одеській області.

За попередньою інформацією, постраждали 3 людини, яких було госпіталізовано до лікарні. Одна жінка згодом померла у лікарні.

Для ліквідації наслідків ворожого обстрілу від ДСНС залучались 10 одиниць техніки та 37 вогнеборців. Від місцевої пожежної команди - 2 одиниці техніки та 6 чоловік особового складу.

Повідомляється, що «шахед» знищив будинок директора Одеського зоопарку Ігоря Білякова. На щастя, Ігор Біляков не постраждав.

● 23 травня. Повітряна тривога прозвучала в Одесі о 8.25: місто атакували «шахеда», було чути вибухи.

Двоє людей постраждали в результаті атаки: 46-річного чоловіка і 60-річну жінку госпіталізували, повідомили в прокуратурі. Пошкоджено приватний будинок та автомобіль.

А після обіду ворог випустив дві балістичні ракети по портовій інфраструктурі.

У результаті російської атаки загинув працівник порту. Ще вісім осіб отримали поранення, з них четверо у важкому стані, розповів голова ОВА Олег Кіпер. Пізніше він повідомив: що кількість жертв атаки зросла — у лікарні помер 71-річний одесит.

Після півночі область атакували «шахеда», у місті було чути вибухи та стрілянину.

За інформацією моніторингових каналів, гучні звуки — то була робота нашої ППО. Більшість БпЛА прямували на Чорноморськ.

А в кінці доби ворог знову атакував Одещину ударними безпілотниками, повідомили в Одеській облпрокуратурі.

Ворог цілив по об'єктам припортової інфраструктури. ● 25 травня. Годинник показував лише 5 хвилин нової доби, а «шахеда» вже літали над Санжійкою, Затокою, Чорноморськом... Унаслідок масованої дрової атаки тієї ночі в Одесі згоріло 20 автомобілів.

А ввечері з 22:40 по 23:40 росіяни здійснили чергову масовану атаку БпЛА на Одещину. Під ударами були об'єкти цивільної інфраструктури Білгород-Дністровського та Одеського районів.

Як повідомив очільник Одеської ОВА Олег Кіпер, у місцях влучань в Одеському районі сталось руйнування житлового будинку на площі 100 м.кв. з подальшим загоранням. Пошкоджено дахи житлових будинків, надвірну споруду, 2 гаражі, 3 легкових авто, паркан та газовий трубопровід без послідовного загорання.

Ще за однією адресою сталось руйнування 2-х гаражів, знищено легкове авто та пошкоджено житловий будинок.

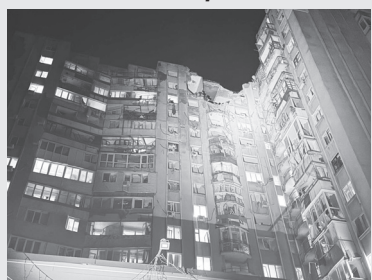
● 29 травня. Вночі росія здійснила атаку по Одещині трьома засобами повітряного нападу, тип яких встановлюється.

Дві цілі були знищені протиповітряною обороною півдня країни, ще одна — локаційно втрачена в акваторії Чорного моря.

● 30 травня. У ніч з 29 на 30 травня Ізмаїл пережив чергову ворожу атаку «шахедами». Містяття, які проживають в районі аеропорту по вулиці Шевченка, чули до дев'яти вибухів після першої години ночі, повідомила «Бессарабія INFORM».

Поцілив ворог у відділення «Нової пошти»: пошкоджень зазнали чотири автомобілі, повилітали вікна та двері у сусідньому будинку, без вікон частково залишилось одне з комунальних підприємств міста. Рятувальники, спільно з працівниками Нацгвардії, ліквідували пожежу на площі 300 м кв”.

(Детальніше на нашому сайті pk.od.ua)

Геннадій Труханов став «Людиною року»

У Києві відбулась церемонія нагородження лауреатів премії «Людина року-2024», яка відзначає професійні та суспільно значущі досягнення громадян. У номінації «Міський голова» нагороду присуджено міському голові Одеси Геннадію Труханову.

Лауреат подякував за нагороду, яка для нього стала символом довіри: «Я вдячний кожному одеситу, кожному українцю, хто працює на благо своєї громади. Це відзнака всієї нашої незламної Одеси. Одеси-Мами, яка сьогодні турбується про всіх: про переселенців, про військових, про тих, хто потребує тепла й підтримки. Наша команда щодня працює: ми допомагаємо ЗСУ, створюємо реабілітаційну базу, готуємо місто до оздоровчого сезону, відкриваємо нові ініціативи — як-от рада безбар'єрності, створена разом із ветеранами», — зазначив Геннадій Труханов.

Під час промови мер Одеси подякував військовим, а також запросив в Одесу на оздоровлення...

«Одеса сильна. Одеса жива. І ми будемо триматись — заради тих, хто з нами, і заради тих, кого втратили», — зазначив Геннадій Труханов.

Довідково.

Геннадій Труханов перебуває на посаді міського голови Одеси з 27 травня 2014 року.

Чи справді Трамп "розчарований путіним"?

Президент США Дональд Трамп розглядає можливість запровадження санкцій проти Москви, оскільки він дедалі більше розчарований постійними атаками росії на Україну та повільними темпами мирних переговорів. Про це пише Wall Street Journal із посиланням на власні джерела.

"Трамп також втомився від мирних переговорів і розглядає можливість відмовитися від них, якщо останній поштовх не спрацює, кажуть люди, знайомі з його думками. Це дивовижна зміна для лідера, який у свій перший день на посаді наголошував на своїй здатності покласти край конфлікту. Незрозуміло, що станеться, якщо США відійдуть від мирного процесу, і чи продовжить Трамп надавати військову підтримку Україні", — пише видання.

Тим часом Сенат США також посилює тиск на росію. Сенатор Грем разом із сенатором Річардом Блюменталем представили законопроект про запровадження нових санкцій проти росії та високих тарифів для країн, які купують російську нафту, газ та уран, який підтримали понад 80 їхніх колег.

«...Він абсолютно збожеволів»

Дональд Трамп різко охарактеризував правителя росії Володимира путіна, заявивши, що той "абсолютно збожеволів", і попередив: якщо він спробує захопити всю Україну, це призведе до "падіння" росії. Про це написав Трамп у своїй соцмережі Truth Social.

У своєму дописі Трамп зазначив, що завжди мав "дуже хороші стосунки" з путіним, однак, за його словами, російський правитель змінився. Трамп заявив, що путін "абсолютно збожеволів" і "безпідставно вбиває людей", вказуючи на російські атаки по українських містах.

"Ракети і безпілотники обстрілюють міста в Україні без жодної причини. Я завжди говорив, що він (путін — ред.) хоче всю Україну, а не тільки її частину, і, можливо, це виявляється правдою, але якщо він це зробить, це призведе до падіння росії!".

Водночас Трамп не залишив поза увагою і президента України Володимира Зеленського, заявивши, що його риторика лише ускладнює ситуацію.

"Все, що виходить з його вуст, викликає проблеми, мені це не подобається, і краще б це припинилося", — заявив Трамп.

"Що з ним сталося, чорт забирай?"

Дональд Трамп під час спілкування з журналістами заявив, що глибоко незадоволений діями кремлівського лідера.

"Я не задоволений тим, що робить путін. Він убиває багато людей, і я не знаю, що, чорт забирай, сталося з путіним. Я знаю його дуже давно. Завжди ладнав з ним, але він направляє ракети на міста і вбиває людей, і мені це зовсім не подобається".

Трамп наголосив, що не розуміє причин нинішніх дій правителя росії

План миру від Кіта Келлога

Спецпредставник американського президента Дональда Трампа в Україні Кіт Келлог представив свій план мирного врегулювання війни в Україні. Він вжив аналогію з поділом Берліну на сфери контролю після поразки Німеччини в Другій світовій війні, що викликало обурення в багатьох українців і західних аналітиків. Згодом Келлог пояснив, що насправді мав на увазі.

Що насправді пропонував Келлог?

План Келлога був опублікований 11 квітня у британському виданні The Times із заголовком "Послання Трамп: Україну можна було б розділити, як післявоєнний Берлін".

В статті представник президента США виступає за те, щоб заморозити поточну лінію фронту, а Україна була б поділена на різні "зони відповідальності" військових контингентів.

Келлог припустив, що британські та французькі війська могли б взяти під свій контроль території на захід від річки Дніпро в рамках "сил заспокоєння", а російська армія - на окупованому сході. Між ними були б українські війська і демілітаризована зона.

Демілітаризована зона матиме в ширину 30 км, тобто по 15 км в обидва боки.

Це убезпечить від прямого зіткнення російських і західних військ.

На думку Келлога, англо-французькі сили на захід від річки Дніпро "зовсім не будуть провокаційними" для Москви. Він сказав, що Україна є достатньо великою країною, щоб розмістити кілька армій, які прагнуть забезпечити припинення вогню.

"Ви можете зробити так, щоб це виглядало майже так, як сталося з Берліном після Другої світової війни, коли у вас була російська зона, французька зона, британська зона, американська зона", - сказав він.

Келлог уточнив, що Америка не надаватиме жодних наземних сил в рамках цього плану для України. Також він додав, що російський президент Володимир путін може відкинути цей план.

Аналогія з "поділом Берліну" викликала обурення. Перш за все тому, що Німеччина за підсумками Другої світової була змушена капітулювати і її територію поділили між переможцями війни. Україна ж веде визвольну війну і сама запрошує західний миротворчий контингент, який мав би допомогти стримати подальшу агресію росії.

Згодом Кіт Келлог написав в соцмережі "X", що журналісти The Times спотворили зміст його слів.

"У статті в Times перекручується те, що я сказав. Я говорив про сили стійкості після припинення вогню на підтримку суверенітету України. В обговореннях поділу я мав на увазі райони або зони відповідальності союзних сил (без військ США). Я НЕ мав на увазі поділ України", - зазначив він.

Чи є надія на «Коаліцію охочих»?

Обговорення теоретичної можливості направити до України військові контингенти союзників ведеться фактично з початку 2025 року. Найбільшу ініціативу тут проявляють Франція і Британія.

«Коаліція охочих» - це об'єднання країн Європи і не лише, які пообіцяли допомогу Україні в боротьбі з російським агресором. Про створення коаліції оголосив прем'єр Великої Британії Кір Стармер 2 березня 2025.

Мета коаліції - зміцнення європейської підтримки України, створення основ для мирного врегулювання та участь союзників у цьому процесі на тлі нестабільної політики США щодо українського питання.

Одним із ключових предметів обговорення учасників коаліції - можливе розгортання в Україні

ВІЙНА ЧИ МИР?

і назвав їх неприйнятними. Зокрема, Трамп припустив, що може розглядати економічні важелі впливу на росію, включаючи нові тарифи, для стимулювання мирного процесу.

"Ми розмовляємо, а він випускає ракети по Києву та інших містах", — сказав він.

"Я дуже-дуже розчарований..."

Дональд Трамп висловив сильне розчарування тим, як росія атакує Україну під час спроб США налагодити переговорний процес. Водночас американський лідер поки сумнівається, що очільник кремля владімір путін його обманює. Про це Трамп сказав журналістам у Білому домі.

На питання про те, чи не саботує господар кремля зусилля зі встановлення миру в Україні і чи справді він хоче припинення війни, Трамп відповів, що "не може цього сказати, але дасть знати приблизно за два тижні".

"Ми дізнаємося, чи він нас обманює, чи ні, і якщо так, ми відреагуємо трохи інакше, але це займе приблизно півтора-два тижні", — пообіцяв він.

"Я можу сказати лише те, що я дуже-дуже розчарований тим, що сталося кілька ночей тому, коли людей (в Україні. — Ред.) вбили посеред того, що можна назвати переговорами. Я дуже розчарований цим. Дуже-дуже розчарований", — сказав президент США.

Речник путіна Дмитро Пєсков назвав реакцію президента США Трампа на обстріли України "емоційною". На це речниця Держдепартаменту США Теммі Брюс, заявила, що росії варто серйозно поставитися до заяв президента США Дональда Трампа із засудженням нещодавніх масованих ударів РФ по Україні, які призвели до жертв серед мирного населення.

Вона додала, що у Трампа «є багато інструментів», щоб переконатися, що «нашу позицію почують» і що ці інструменти може бути використано, аби «вплинути на зупинення цього кровопролиття».

"міжнародних сил безпеки" в разі досягнення угоди про припинення вогню.

Назва об'єднання виникла завдяки заяві лідера Чехії Петра Павела. Він закликав до створення "широкої коаліції охочих", щоб покласти край повномасштабному вторгненню РФ в Україну.

Відбулося кілька самітів коаліції на рівні лідерів і за участю військових. Основне питання, якому були присвячені обговорення, — **направлення військового контингенту в Україну для контролю над дотриманням мирної угоди**, якщо вона буде укладена з РФ. Втім, твердять експерти, зусилля коаліції зі створення механізмів безпеки для України реально **зміщуються від відправки військ до інших альтернатив**, оскільки вони стикаються з політичними і логістичними обмеженнями, а також з перспективою того, що росія і США будуть протидіяти таким планам.

10 травня у Києві відбулася зустріч лідерів країн «Коаліції охочих». У засіданні взяли участь представники 35 країн. Президент Франції Еммануель Макрон, канцлер Німеччини Фрідріх Мерц, а також прем'єр-міністри Британії і Польщі Кір Стармер і Дональд Туск були особисто, решта країн під'єдналися онлайн.

За результатами зустрічі її учасники підтримали безумовне й повне припинення вогню в Україні на 30 днів, яке мало розпочатися з 12 травня. Але росія категорично відкинула цю ідею.

(За матеріалами ЗМІ).

Нідерланди завершили поставку F-16

Міністерство оборони Нідерландів повідомило в кінці травня про відправлення останньої партії з 24 винищувачів F-16 в Україну.

Останні нідерландські F-16, які призначались для України, вилетіли з авіаційної бази Волкел на півдні країни до Бельгії, де їх готуватимуть до поставки.

"Через щоденні російські повітряні атаки F-16 мають життєво важливе значення для України. Вони дають змогу тримати російську агресію на відстані і від нас", — прокоментував глава оборонного відомства Нідерландів Рубен Брекельманс.

Міноборони Нідерландів наголошує, що передання F-16 не означає припинення участі країни в "коаліції винищувачів", яку вона очолює разом із Данією та США.

Серед іншого, країна допомагає з підтриманням бойового

стану винищувачів і організує навчання пілотів у Європейському навчальному центрі F-16 (EFTC) у Румунії.

Нагадаємо, перші нідерландські винищувачі Україна отримала ще у жовтні 2024 року, а про другу партію стало відомо на початку лютого 2025 року.

У березні президент Володимир Зеленський повідомляв, що повітряні сили Збройних Сил України отримали додаткову партію винищувачів F-16 від Нідерландів.

Далекобійність більше не обмежена

Західні партнери більше не обмежують далекобійність зброї для України, повідомив канцлер Німеччини Фрідріх Мерц. Це дасть змогу атакувати військові цілі на більш далекій відстані.

Велика Британія, Франція, Німеччина та США зняли обмеження на низку військових поставок в Україну. Про це повідомив канцлер Німеччини Фрідріх Мерц в ефірі WDR.

"Україна тепер може захищатися, зокрема, наприклад, завдаючи ударів по військових позиціях на території росії. До певного моменту вона не могла цього робити", — наголосив він.

Інформацію підтверджує Clash Report, заявляючи, що Берлін більше не обмежує постачання далекобійної зброї на Україну. Видання також повідомляє, що тепер ЗСУ з великою ймовірністю отримають німецькі ракети Taurus.

Мерц також наголосив на необхідності поставок Україні

зброї дальнього радіусу дії. Очікується, що Німеччина може надати 100-150 цих ракет, які є аналогом британсько-французьких Storm Shadow/SCALP-EG.

Раніше УНІАН повідомляв, що Німеччина засекретить дані про передачу зброї Україні. Такий крок, перш за все, покликаний "не дати агресору у війні проти України військової переваги".

Крім того, раніше повідомлялось, що в Україні не залишилося далекобійних ракет ATACMS. Американський чиновник повідомив, що загалом США поставили Україні менше ніж 40 таких ракет. За його словами, вони закінчилися ще наприкінці січня.

Буде в Україні далекобійна зброя

Україна та Німеччина уклали важливі інвестиційні угоди, спрямовані на зміцнення обороноздатності України. Про це було заявлено 28 травня в Берліні під час спільної пресконференції президента України Володимира Зеленського та канцлера Німеччини Фрідріха Мерца.

Міністри оборони двох країн, Борис Пісторіус та Рустем Умеров, підписали документи, які передбачають фінансування виробництва української далекобійної зброї на сотні мільйонів євро та закупівлю німецьких систем озброєння. Про це повідомляється в пресрелізї Міністерства оборони України.

Одним із ключових аспектів угоди є інвестиції Німеччини у виробництво озброєнь на території

України. Це дозволить залучити наявні технології та виробничі потужності для створення сучасних систем озброєння.

Окрім цього, Україна уклала контракт із німецькою компанією Diehl Defence на виробництво зенітно-ракетних комплексів IRIS-T та боеккомплекту до них. Вартість угоди оцінюється у 2,2 млрд євро. Також передбачено фінансування ремонтної інфраструктури та створення спільного підприємства між оборонними компаніями двох країн.

Загальний обсяг пакета допомоги з боку Німеччини становить близько п'яти мільярдів євро, що включає постачання боеприпасів, наземного озброєння, стрілецької зброї, фінансування військового зв'язку та медичного обладнання українського виробництва.

Маск йде у відставку

Мільярдер Ілон Маск оголосив про відставку з посади Спеціального державного службовця у Департаменті ефективності уряду США (DOGE), не досягнувши поставленої цілі — зекономити трильйони доларів бюджетних коштів. Його амбіційна ініціатива закінчилась скандалами, критикою та падінням довіри.

Маск пішов у відставку на тлі зростаючої критики та політичного тиску. Його програма реформ призвела до скорочення десятків тисяч державних службовців і навіть ліквідації окремих агентств, однак

фінансового ефекту, який обіцяв Маск, досягнуто не було.

За словами представника Білого дому, Маск сам ініціював процес звільнення, яке було погоджене з президентом.

Росія знову не прийняла пропозицію України щодо перемир'я

Другий раунд переговорів України та росії в Стамбулі 2 червня не завершився домовленістю про перемир'я, незважаючи на те, що українська делегація запропонувала безумовне перемир'я, а росія мала на цю пропозицію відповісти в Стамбулі.

Російська делегація передала свій меморандум Україні лише на переговорах в Стамбулі і тепер Київ вивчатиме російські пропозиції для перемир'я.

На «Стамбулі-2» було домовлено про обмін важкохворими військовополоненими та тими, кому до 25 років.

Підсумки «Стамбулу-2».

Сподівання на те, що росія може прийняти головне положення українського меморандуму, переданого москві за кілька днів до стамбульських переговорів – про повне безумовне перемир'я на суші, в повітрі і на морі, – так і не справдилися.

Як сказав перший заступник міністра закордонних справ України Сергій Кислиця, який був у складі української делегації, росія продовжує відкидати ідею повного перемир'я.

Україна пропонувала перемир'я на 30 днів з продовженням ще на 30, а потім, можливо, і постійне перемир'я.

Росія не передавала свій меморандум до самих стамбульських переговорів 2 червня – незважаючи на численні спроби України і тиску її партнерів, щоб російська сторона передала завчасно свої письмові пропозиції щодо перемир'я – так званий «меморандум».

Нині російська делегація в Стамбулі ніби погоджувалась на перемир'я лише на два-три дні – та й то на окремих ділянках фронту, кажуть українські учасники.

Члени української делегації сказали після «Стамбулу-2», що Київ вивчить переданий російською делегацією меморандум і вирішить щодо наступних кроків після аналізу тексту. Також голова делегації України міністр оборони Рустем Умеров сказав, що його делегація запропонувала третій раунд переговорів до кінця червня, щоб «зробити прогрес» у мирному врегулюванні.

Що з конкретик?

Другий стамбульський раунд переговорів делегацій України та росії тривав трохи більше години. Це ще менше, аніж перший раунд 16 травня – тоді переговори тривали півтори години і завершилися домовленістю про обмін військовополоненими за формулою «1000х1000», що й було здійснено.

За словами глави української делегації Умерова, зараз домовлено про наступний обмін військовополоненими – обмінюють тих, хто важкохворий або важкопоранений, а також обмінюють тих полонених, кому до 25 років (18-25 років). Цей обмін відбудеться за формулою «всіх-на-всіх».

Кремль не зменшує свій апетит

Російські державні інформаційні агентства ввечері 2 червня опублікували текст російського "меморандуму про врегулювання" з пропозиціями щодо припинення вогню.

Зокрема росія вимагає виведення українських військ із Запорізької, Донецької, Луганської і Херсонської областей, як умову припинення вогню.

Також йдеться про нейтралітет України, що передбачає відмову від вступу у військові союзи та заборону на розміщення на території України іноземних формувань.

У переліку згадують ще припинення вогню, підтвердження, що Україна не володітиме ядерною зброєю, розпуск українських "націоналістичних формувань" та обмеження чисельності ЗСУ.

Російській мові пропонують надати

у Вільнюсі на саміті країн Східного флангу НАТО та Нордичних країн президент Володимир Зеленський, говорячи про стамбульські переговори, теж сказав, що за їхніми підсумками очікує нового обміну, а згодом уточнив, що можуть ще раз здійснити обмін «1000х1000» плюс, можливо, ще додатково по 200 полонених з кожного боку.

Ще з конкретики відомо, що на нинішньому раунді переговорів українська делегація передала росії список депортованих дітей, яких Київ прагне повернути.

«Йдеться про сотні дітей, яких росія незаконно депортувала, примусово перемістила або утримує на тимчасово окупованих територіях», – написав у Телеграм глава Офісу президента України Андрій Єрмак, який в стамбульських переговорах сам участі не брав.

Відомо, що український меморандум перед «Стамбулом-2» передбачав ширший гуманітарний аспект – повний обмін полоненими за формулою «всіх – на всіх», повернення усіх вивезених до росії дітей, а також звільнення росією усіх цивільних заручників, декого з них утримують вже по 7-8 років.

Як сказав глава російської делегації в Стамбулі Володимир Медінський, москва погодилась також передати Україні тіла шести тисяч загиблих українських воїнів. Київ здійснить те саме.

НАТО

Були витoki в західній пресі і російських ЗМІ, що росія зараз для миру намагає на гарантіях не членства України в НАТО, а також ніби хоче взагалі письмових гарантій, що НАТО не буде більше розширюватися на схід. Під цим, вочевидь, малось на увазі не членство, скажімо, і Грузії чи Молдови.

Зеленський у Вільнюсі сказав, що російському президенту володиміру путіну не можна давати права вирішувати, хто може чи хто не може вступати в НАТО, бо «його апетит до війни лише зростає».

За словами Зеленського, НАТО має надіслати сигнал, що «росія нічого не отримає від цієї війни. Ми всі маємо працювати разом, щоб це можна було зробити».

Генсекретар НАТО Марк Рютте сказав у Вільнюсі, що членство в НАТО для України – «це довгострокове зобов'язання всіх 32-х союзників» по альянсу.

Важливо зауважити, що українських варіант меморандуму, переданий москві перед «Стамбулом-2», прямо говорить, що «Україна не бере зобов'язань бути нейтральною. Держава може бути частиною євроатлантичної спільноти та рухатися до членства в ЄС. Членство Києва в НАТО залежить від консенсусу всередині альянсу».

Також український «меморандум» категорично відкинув попередні російські пропозиції щодо якихось обмежень чисельності, розміщення та інших пара-

метрів Збройних сил України. А також відкидає обмеження на розміщення військ «іноземних дружніх держав» на території України.

Йдеться про ідею «коаліції охочих» (чи «коаліції рішучих») під проводом Британії та Франції, яка розглядає можливість дислокування в Україні військового контингенту – також і з метою моніторингу дотримання можливого перемир'я.

Також український «меморандум» говорив і про потребу гарантій безпеки для України, «щоб агресія не повторилася».

Також нікуди не поділося нереалістичне, апоріє неприйнятне наполягання російської делегації на виведенні ЗСУ з усієї території нині частково окупованих Донецької, Луганської Запорізької та Херсонської областей, пише міжнародна преса. Саме це, до речі, призвело до невдачі "Стамбулу-1" 16 травня.

«Путін гратиме в ігри»

Паралельно з переговорами в Стамбулі у Вільнюсі президент Зеленський закликав до посилення тиску на росію, вже розуміючи, що її делегація не прийме українські пропозиції про перемир'я.

«Має бути новий рівень тиску, нові санкції – і не лише з Європи», – сказав Зеленський. За його словами, санкції «мають бути не лише від країн «Групи семи», а й від усіх у світі, хто хоче миру». Інакше, за його словами, «путін продовжуватиме грати в ігри».

Цікаво, що український меморандум, переданий росіянам, допускав, що «деякі обмеження можуть бути зняті з росії, але поетапно та лише поступово, з механізмом поновлення санкцій за необхідності».

Російський меморандум також пропонує поновлення транзиту російського газу українською територією, перерваний 1 січня 2025 року.

Як і перший раунд переговорів в Стамбулі в середині травня, другий раунд 2 червня також не дав ясності щодо можливості зустрічі Зеленського й путіна.

Тоді, у травні, російська делегація «взяла до відома» пропозицію України, а пізніше сам Зеленський говорив, що готовий і до двосторонньої зустрічі з путіним, а також до зустрічі з путіним за участі президента США Дональда Трампа. Київ також не проти, щоб хтось з європейців також долучився до мирного саміту, якщо б він мав місце.

За даними російських ЗМІ, меморандум російської делегації пропонує проведення в Україні виборів, а потім вже роботу над великим мирним договором.

(За матеріалами Радіо Свобода).

Після удару СБУ по російській авіації в межах операції "Павутина" москва пригрозила зривом перемовин і продовженням бойових дій, повідомив співрозмовник "Української правди" у Міністерстві оборони, обізнаний з перебігом переговорів. За словами співрозмовника, зрушення на переговорах є, однак москва навмисно зосереджується на несуттєвих питаннях, аби затягнути процес.

Водночас, за даними джерела, москва не змінила підходу до своїх вимог: "Вимоги були ті ж, що і під час першої зустрічі. Спочатку вихід з території п'яти областей – Курської, Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської – і тільки тоді умови припинення вогню".

- заборона на передислокацію ЗСУ;
- припинення мобілізації та початок демобілізації;
- припинення закордонних поставок зброї, у тому числі надання розвідданих та супутникового зв'язку;
- заборона на розміщення іноземної військової допомоги на території України;
- гарантії на відмову від "диверсій та підривної діяльності на території рф";
- взаємна амністія політ'язнів;
- оголошення дати проведення виборів президента та Верховної Ради, що мають відбутися начебто не пізніше, ніж за сто днів після скасування воєнного стану.

Для прийняття документу "пропонує" оголосити 2-3-денне перемир'я для збору в "сірій зоні" тіл загиблих та влаштувати передачу Україні 6000 тіл загиблих військовослужбовців.

Декларація про трибунал для путіна

9 травня у Львові за участі прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, високої представниці ЄС у закордонних справах Каї Каллас та 19-ти міністрів закордонних справ ухвалено «Львівську заяву», якою започаткували створення міжнародного спецтрибуналу для високопосадовців росії за злочини агресії проти України. Невдовзі декларацію підпишуть у Люксембурзі.

Крім створення спецтрибуналу, у Львові відбулося засідання Ради міністрів закордонних справ держав та підписання угоди про спрямування Україні траншу прибутків від заморожених російських активів.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль назвав події 9 травня у Львові історичними. «Перша подія – це засідання Ради міністрів закордонних справ держав-членів ЄС. Ми обговорили низку питань нашого спільного сьогодення і майбутнього. Друга подія – це

підписання угоди про спрямування Україні траншу прибутків від заморожених російських активів. Ця угода укладена між ЄС, Данією, Францією, Італією. Йдеться про кошти Європейського фонду миру обсягом близько 1 млрд євро, за які закуплять українську зброю для потреб України», – сказав прем'єр.

Третьою історичною подією Шмигаль назвав зустріч коаліції держав для створення спецтрибуналу для росії. За словами Шмигала, це стосується російських високопосадовців, які віддавали злочинні накази.

Висока представниця ЄС у закордонних справах Кая Каллас заявила, що присутність міністрів у Львові знаменує непохитну єдність з Україною. Вона сказала, що владімір путін робить з Україною те саме, що Адольф Гітлер робив 80 років тому.

«Росія не виявляє жодного інтересу до миру, водночас як Україна вже понад два місяці тому погодилася на безумовне припинення вогню. Тому відповідь може бути лише одна – дійсно змусити росію також хотіти миру. А це означає, що нам потрібно посилити тиск на росію, а також зробити так, щоб Україна могла захистити себе», – сказала Кая Каллас.

Нові президенти-сусіди

Останнім часом змінилася влада у багатьох країнах, на політичну арену вийшли нові сили і об'єднання. Зокрема, у Німеччині при владі нова коаліція на чолі з Фрідріхом Мерцом, змінилися уряди в Австрії, Канаді і т. д. Але завжди цікаво, які зміни відбулися у наших сусідів.

Румунія

Після першого туру на виборах президента в Румунії з явною перевагою лідував ультрарправий проросійський лідер партії AUR Джордже Сімон, якому Україна та Молдова заборонили в'їзд через загрозу нацбезпеці. Все змінилося у другому турі 18 травня.

Після опрацювання 100% протоколів з виборчих дільниць у другому турі перемогу отримав Нікушор Дан – у нього 53,6% голосів. Джордже Сімон має 46,4%.

Таким чином, прозахідний кандидат, мер Бухареста став переможцем виборчих перегонів.

Сімон спочатку визнав свою поразку, а потім оскаржив результати виборів в Конституційному суді. Але закон був проти нього.

Польща

У другий тур президентських виборів у Польщі вийшли Рафал Тшасковський і Кароль Навроцький: перший набрав 30,8% голосів, другий – 29,1%. Другий тур

відбувся 1 червня.

За результатами обробки 100% даних із виборчих дільниць, директор Інституту національної пам'яті Кароль Навроцький набрав 50,89% голосів виборців і здобув перемогу у другому турі виборів президента Польщі. Його опонент – мер Варшави Рафал Тшасковський отримав 49,11% голосів.

Явка виборців у другому турі голосування – 71,63%.

Кароль Навроцький пропагує ідею «Польща передусім». Зокрема, у соціальній політиці Навроцький наполягає на пріоритеті поляків у держпослугах і на обмеженні допомоги іноземцям.

Щодо війни в Україні він сказав, що «Україна ще має багато зробити для Польщі», та запевняв, що ніколи не допустить відправлення польських солдатів воювати в Україні.

Раніше Навроцький неодноразово порушував питання Волинської трагедії та казав, що не бачить України в міжнародних альянсах, поки вона не «визнає провину».

Шпигунський скандал з Угорщиною

Служба безпеки України 9 травня заявила про перше в історії України викриття агентурної мережі військової розвідки Угорщини, яка шпигувала у Закарпатській області. Фігурантами виявилися 40-річний колишній військовий, завербований у 2021 році, та колишня військовослужбовиця України, яка звільнилася у 2025 році. Їх куратором був кадровий співробітник військової розвідки Угорщини.

За даними слідства, фігуранти збирали інформацію про військову захищеність Закарпатської області, вивчали ППО регіону, а також погляди місцевих жителів на потенційне захоплення області угорськими військами.

Одразу після заяви СБУ міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто заявив, що Будапешт буцімто не отримував від України офіційних повідомлень про викриття агентів. Також він повідомив, що країна висилає двох українських дипломатів, яких звинувачують у "шпигунстві на користь України".

МЗС України відповіло дзеркально та вислало двох угорських дипломатів.

Вже ввечері 9 травня в центрі Будапешта затримали колиш-

нього українського дипломата. Його дружина є співвласницею українського ресторану у столиці Угорщини.

Через цей скандал Будапешт переніс заплановану на 12 травня зустріч з українською делегацією. Це мав бути початок регулярних переговорів між країнами щодо прав національних меншин.

Вже 20 травня угорські спецслужби заявили про викриття двох українських "шпигунів", що мали на меті дискредитувати Угорщину на міжнародній арені.

Стосунки між Україною та Угорщиною і так були напруженими. Шпигунський скандал лиш поглибить конфронтацію і буде використаний обома державами, які будуть звинувачувати одна одну в недобросовісній політиці. Однак рано чи пізно з Угорщиною доведеться шукати компроміс.

Тримаймо культурний фронт разом!

Основна мета заходу – сприяння розвитку духовного, інтелектуального й культурного потенціалу українського народу.

Програма виставки-форуму передбачає великий спектр публічних заходів з популяризації книги і читання як для широких верств населення, так і для професійної спільноти: фахові дискусії з актуальних питань книговидання та поповнення бібліотечних фондів в умовах війни, презентації нових вітчизняних видань та видавничих проєктів, автограф-сесії, публічні інтерв'ю від гостей заходу – відомих українських письменників **Андрія Кокотюхи, Андрія Куркова, Валерія Пузіка, Тараса Федюка, Любові Якимчук**, які візьмуть участь у подіях виставки-форуму, промоакції, майстер-класи, творчі майданчики та інші інтерактиви за участі представників провідних видавництв України, письменників, ілюстраторів книги, літературознавців, мистецтвознавців, бібліотечних фахівців та громадськості.

На підтримку руху Співтовариства креативних міст ЮНЕСКО «Одеса — місто літератури ЮНЕСКО» відбудуться заходи з популяризації творчого дороб-

ку представників одеської літературної школи.

Родзинкою заходу стане щорічний конкурс «Краща книга виставки-форуму "Українська книга на Одещині" 2025».

Ключовою подією XXV Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» стане традиційне виїзне Свято української книги в місті Балта Одеської області.

Органічною складовою виставки-форуму будуть заходи, спрямовані на популяризацію та збереження нематеріальної культурної спадщини України, підготовлені у співпраці з Одеським обласним центром української культури, ГО «Український клуб Одеси» та Українським центром культурних досліджень. На відвідувачів та гостей чекатиме демонстраційний, інтерактивний та навчальний простір для ознайомлення з об'єктами краю, що увійшли до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.

Проект реалізується за підтримки державної установи "Український інститут книги" за кошти Державного бюджету України.

«Прес-кур'єр» на виставці-форумі

Ми традиційно беремо активну участь у виставці-форумі «Українська книга на Одещині», тому і цього разу чекаємо своїх друзів і читачів біля своєї локації з новими книгами і свіжим номером газети «Прес-кур'єр», яку може безоплатно одержати кожен відвідувач.

Ми беремо участь у наступних заходах виставки-форуму.

На конкурс «Краща книга виставки-форуму "Українська книга на Одещині" 2025» РВФ «Прес-кур'єр» представив книгу Станіслава Стриженюка «Мир. Любов. Пам'ять», яка вийшла друком у 2024 році.

Ми писали про цю книгу на своєму сайті (pk.od.ua), презентація якої відбулася у березні 2025 року в Одеській обласній науковій бібліотеці ім. Грушевського. Нагадаємо, свою нову збірку відомий український поет сформував із трьох частин. Перша — твори, написані після виходу своєї останньої книги «Акорди часу» (2021 р.), більшість віршів написана вже під час повномасштабного вторгнення в Україну російських загарбників і змальовує героїзм україн-

ського народу і сповнена щирої віри в Перемогу над ворогом; друга частина — героїко-трагедійна епопея «Херсонес» про події 1941 року на півдні України і в Криму; третю частину «Із загубленого зошита» складають вірші, написані автором ще у 1982 році.

Книга «Мир. Любов. Пам'ять» побачили світ завдяки підтримці з Одеського обласного бюджету видань кращих зразків українською мовою літератури місцевих авторів. Весь тираж передано на поповнення фондів бібліотек Одещини.

У перший день виставки-форуму передбачено автограф-сесію **Станіслава Стриженюка**, під час якої відвідувачі зможуть придбати книги автора: **«Судний день», «Акорди часу» та «На круги своя»** і одержати автограф автора. А ще плануємо провести меморіал пам'яті публіциста і філософа Євгена Акимовича за участі журналістів, читачів і шанувальників його творчості. На заході усі бажаючі зможуть безкоштовно вибрати собі книги на пам'ять про автора, який пішов із життя у березні 2025 року.

Станіслав Стриженюк

3 нового блокноту

ПРО ВІЧНІСТЬ

Про вічність, друже,
Думати облиш...
Хто вічностями в людях володіє?
Подія – вежа Ейфеля. Париж...
Живуть народи всі, як хто уміє.
З низин народ історію кладе,
Причин перераховувать не стану.
А що й коли?
І що там сталося де?
Парижеві усе по барабану.
Подіями і я в душі дишу,
Щоб покоління залишить на згадку
Не про війну жорстоку напишу,
Лише, — пардон,
Давайте, по-порядку.
Відомо, що трагедія — війна,
Про все це історично добре знають.
Трагедії – не азбука Морзе,
Та пульс життя нам цокає у скроні.
Нікому так на вічність не везе,
Як злодію трагедії в законі.
Про вічність забувати нам не слід,
За вигуками «хліба чи видовищ».
В єгипетських є вічність пірамід,
Її немає лиш у бомбосховищі.

3.05.2025 р.

ПАМ'ЯТЬ

Мой Тетяні в день народження
8 травня 2025 року
Минають дні і пролітають ночі,
А не святково у воєнні дні.
Тетяню, я дивлюсь в глибокі очі
І не вистачає спокою мені.
Хвилююсь я. Іздавна це не вперше
Пораненням лишатися в бою,
Нерадісні дива свої зітерши,
Я до роботи втомленим встаю.
І думаю, а як це в світі сталося,
Бо як в війну ми вижити змогли,
Нам в юності відважно воювалось,
Але без зброї ми перемогли.
Перемогли!
Хрещусь і славлю Бога,
По колу чаша в дружному гурті,
Бо наша всеслов'янська Перемога,
Коли про неї думати в житті.
А ми йдемо в новини з новою
І шапки одягнувши набакир,
Ще з юності наповнені війною,
Ми не з-під лоба дивимось на мир.
Повір в святе і за Вадима слово,
Що матері не всі у світі вдови,
Й до тебе серце ніжністю палає
Та день – не ніч, і ти ще не сама.
Але в ту мить, коли тебе немає,
То й частя в нас родинного нема.

Новий Папа Римський

У великодній понеділок, 21 квітня 2025 року, у віці 88 років у своїй резиденції у Ватикані помер Папа Римський Франциск. Його поховали 26 квітня. На церемонії прощання з понтифіком прибули лідери з понад 150 країн.

А 8 травня, на другий день конклаву, 133 кардинали обрали нового Папу Римського. 267-м понтифіком став американо-перуанський кардинал Роберт Френсіс Превост, який узяв собі ім'я Лев XIV. Він пояснив, що його ім'я стосується Папи Лева XIII, який очолював церкву на початку промислової революції.

«У наші дні Церква пропонує кожному скарбницю свого соціального вчення у відповідь на чергову промислову революцію та на розвиток у галузі штучного інтелекту, що ставить нові виклики для захисту людської гідності, справедливості та праці», — сказав понтифік.

Роберт Френсіс Превост народився в Чикаго, але у Ватикані його вважали «найменш американцем» з американських кардиналів. Він служив у Перу два десятиліття, спочатку місіонером, а потім архієпископом. Превост вільно володіє іспанською та італійською мовами.

Лев XIV став першим папою-августинцем, і у своїй першій промові він цитував святого Августина: «З вами я християнин, а для вас я єпископ».

Він має великий досвід керівництва, оскільки був призначений на керівні посади у дуже молодому віці, наприклад, раніше він був головою папського комітету. Більше половини своєї церковної кар'єри він займався місіонерською службою в Перу.

Превост має подвійне громадянство — Сполучених Штатів та Перу. Народився в Америці, отримав громадянство Перу у серпні 2015 року. Превост закінчив навчання зі ступенем з математики, а потім отримав ступінь з теології. Він великий шанувальник тенісу, але вважає себе гравцем-аматором. Крім того, у вільний час він любить читати, гуляти та подорожувати новими місцями.

«Золоте перо свободи» 2025 року

Українську незалежну пресу відзначили «Золотим пером свободи» 2025 року від Всесвітньої асоціації видавців новин (WAN-IFRA). Про це повідомила пресслужба Української асоціації медіабізнесу (УАМБ).

Нагорода, вручена під час церемонії відкриття Всесвітнього конгресу новинних медіа 2025 року (2025 World News Media Congress) у Кракові, визнає жертви, яких зазнали українські медіаіндустрії від початку російського вторгнення у 2022 році, а також «вшановує їхню відданість, професіоналізм і прагнення дотримуватися найвищих стандартів — як у воєнний час, так і в мирний».

Редакційна директорка Організації Редакторів Мексики та президентка Всесвітнього форуму редакторів **Марта Рамос** під час оголошення нагороди також висловила визнання українським колегам, «які повністю розуміють, що сьогодні не час для колювання у нашої відданості фактам, меті та цінностям, що визначають наші демократичні прагнення».

Нагороду від імені українських медіафахівців прийняли гендиректорка Асоціації видавців регіональної преси України (АНРБУ) **Оксана Бровко** та президент Української асоціації медіабізнесу (УАМБ) **Олексій Погорелов**. Обидві асоціації є

членами WAN-IFRA.

Довідково. WAN-IFRA — Всесвітня Асоціація Видавців Новин — глобальна організація світової преси, до складу якої входять 3 000 видавців новин і технологічних компаній, а також 60 національних асоціацій видавців, що представляють 18 000 видань у 120 країнах. Місією асоціації є захист прав журналістів і видавців на незалежну діяльність у всьому світі. WAN-IFRA надає своїм членам експертизу та сервіси для розвитку в цифрову епоху.

«Золоте перо свободи» — це щорічна нагорода WAN-IFRA, яка відзначає людей або організації за видатний внесок у захист і просування свободи преси. Однією з її цілей є привернення уваги громадськості до репресивних режимів та журналістів, які протистоять їм. Лавреата обирає рада Всесвітнього форуму редакторів із короткого списку кандидатів.

Оголошено про набір до Громадської спілки «Орган спільного регулювання у сфері друкованих медіа»

Громадська спілка «Орган спільного регулювання у сфері друкованих медіа», створеною відповідно до розділу 7 Закону України «Про медіа», запрошує суб'єктів у сфері друкованих медіа долучитися до громадської спілки і взяти активну участь у розвитку системи спільного регулювання та розробці кодексів (правил), які визначатимуть вимоги до поширення інформації, для якої законодавством передбачено регулювання змісту.

Членство у Спілці здійснюється на засадах відкритості, добровільності та недопущення дискримінації.

Членами Спілки можуть бути юридичні особи та фізичні особи (які досягли 18-річного віку), які зареєстровані або перереєстровані у сфері друкованих медіа, а також громадські об'єднання та об'єднання підприємств — які є суб'єктами у сфері друкованих медіа і зареєстровані або перереєстровані у сфері друкованих медіа.

Прийняття членів до Спілки здійснюється Директором Спілки згідно п.4.16. Статуту Спілки, у наступному порядку:

1. Фізична або юридична Особа, яка бажає стати членом Спілки, по-

дає заяву до вступу Спілки, одним з двох шляхів:

а) Надіслати електронним листом заяву про вступ до Спілки, на Голову Спілки, Чернявського С.В. З додатком копії свідоцтва про державну реєстрацію або перереєстрацію друкованого медіа, на електронну адресу: ukrmedia2024@gmail.com ;

б) Заповнити реєстраційну форму заяви за посиланням на google диск;

2. Заява про вступ до Спілки розглядається Директором спілки згідно п.4.16. Статуту Спілки. Директор Спілки приймає рішення про вступ або про відмову у вступі до органу спільного регулювання впродовж одного місяця з дня надходження відповідної заяви.

3. Копія рішення про вступ або про відмову у вступі надсилається заявнику. Заявник, якому відмовлено у вступі, має право подати нову заяву після усунення зазначених причин такої відмови.

З усіх питань щодо вступу до спілки запрошуємо звертатись за адресою: ukrmedia2024@gmail.com

(Сайт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, 09.05.2025 р.).

Пам'яті Євгена Акимовича

8 березня на 79-у році життя після тривалої хвороби перестало битися серце відомого вченого і викладача, письменника і публіциста, щирого патріота України і громадського діяча Євгена Олександровича Акимовича.

Євген Акимович народився 29 жовтня 1946 року в місті Фастові Київської області. 1970 року закінчив історичний факультет Московського державного університету, 1982 року — аспірантуру Інституту філософії Академії наук СРСР. Кандидат філософських наук, доцент, усе життя працював на кафедрі філософії та культурології Одеського національного економічного університету. З 1989 до 1993 року — співголова Одеського крайового руху. З 2002 року — голова Всеукраїнської громадської організації «Демократична коаліція».

Євген Акимович — автор ідеологічної концепції «Демократичний патріотизм» (1992 рік). 2004 року опублікував книгу «Філософія тотальності та громадянське суспільство», 2005 року видав монографію «Філософія тотальності» (обидві праці кілька разів перевидувалися).

У 2006 році започаткував серію книг під рубрикою «Кафедра Євгена Акимовича», у яких досліджував найважливіші історичні віхи суспільного життя, культури і духо-

вності України. Кожне нове видання автор наповнював величезним масивом документальної інформації, що допомагала читачам пізнавати і полюбити реальну історію України. Глибоко дослідив Євген Акимович феномен української нації і українські національні традиції. Він переконливо стверджував, що в основі національної традиції лежить історико-культурний код України, що формувався протягом усього історичного існування народу і спирається на його менталітет.

Тривалий період працював Євген Олександрович над «Книгою мудрості», яка вийшла друком 2020 року. У ній зібрані найкращі, з його точки зору, афоризми та вислови Стародавнього світу, Середньовіччя, Ренесансу, Нового часу та XX століття.

Євген Акимович написав і видав (переважно власним коштом) півтора десятки історико-культурологічних і публіцистичних книг, неодноразово був лауреатом премій Всеукраїнського конкурсу «Українська мова — мова єднання», Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині», часто проводив публічні презентації своїх видань у бібліотеках Одеси.

Коли у лютому 2022 року почалося повномасштабне вторгнення росії в Україну, з ініціатииви Євгена Акимовича в газеті «Прес-кур'єр» було започатковано рубрику «Діалоги про Україну», публікації під якою згодом стали основою окремої книжки під такою ж назвою. Вона вийшла друком наприкінці 2023 року і здобула премію ім. Івана Франка в галузі інформаційної діяльності, встановлену Кабінетом Міністрів України.

Євген Акимович був переконливим оптимістом, вірив у перемогу України, у її світле майбутнє і запалював цією вірою читачів своїх книг і статей. Він стверджував, що в Україні влада вже змушена рахуватися з потужним громадянським суспільством і бачив у цьому запоруку доброго майбутнього країни. За це при житті мав велику повагу своїх сучасників, які назавжди збережуть про Євгена Акимовича світлу пам'ять.

Висловлюємо щирі співчуття рідним і близьким померлого.

Друзі, колеги, однодумці.

ЩО ДОЗВОЛЕНО ЮПІТЕРУ...

Чому виник і чим завершиться конфлікт в ОРО НСЖУ

Одеська регіональна організація найбільша в НСЖУ після Київської. На її рахунку багато добрих і гарних справ, серед яких на першому місці, мабуть, Загальноукраїнський конкурс «Українська мова – мова єднання». Знають, поважають і люблять в Україні і особисто Юрія Работіна — заслужений журналіст, член НСПУ, автор книжок поезії та прози, лауреат літературних премій. А одеські ветерани-журналісти просто життя без нього не уявляють.

Але й скандалів довкола ОРО чи не найбільше. Пов'язані вони переважно з прийомом нових членів до НСЖУ та їх обліком. І тут часто негативну роль відіграє характер самого Работіна: він завжди хоче бути «своїм» для всіх. Через те й потрапляє у скандали. Сьогоднішня ситуація не виняток.

Звідки ноги ростуть...

З квітня на «Детектор медіа» з'явилася публікація «Одеський конфлікт. Голову філії НСЖУ виняють у «злитті» даних журналістів». В наступні дні про ситуацію в ОРО НСЖУ і особисто про Юрія Работіна писали, крім «Детектора медіа», «Думська», «Інтент», «УСІ» та інші інформаційні платформи.

Не стану переказувати всіх сюжетів, але коротко нагадаю читачам суть справи, користуючись публікаціями в медіа.

У вересні 2024 року Служба безпеки України затримала в Одесі керівника проросійського угруповання Олега Мальцева, який, за даними слідства, за вказівками російських спецслужб мав здійснювати диверсії та керувати захопленням місцевих держустанов, якби росіяни увійшли в регіон. Але в Одесі Мальцев уславився ще десять років тому, коли заснував власну секту, в якій прозвав себе «королем» і «тампліером». Саме тоді почалися його конфлікти з медіа: у відповідь на матеріали про його шахрайство він оголошував «полювання» на журналістів.

На початку 2025 року журналісти, які постраждали від дій Мальцева, колективно підписали для суду характеристику підозрюваного, аби їхні свідчення урахували під час слідства і суду. У цьому документі вони описали характер завданої шкоди та залишили певну особисту інформацію.

Цей документ журналісти запропонували підписати і голові Одеської регіональної організації НСЖУ Ю. Работіну. Юрій відмовився, після чого цей документ опинився в адвокатів затриманого Мальцева.

На публікацію в «Детектор медіа» НСЖУ відреагувала заявою, у якій, зокрема, говорилося:

«Ми стурбовані інформацією про конфліктну ситуацію, що виникла в Одеській регіональній організації НСЖУ, яка може загрожувати безпеці наших колег-журналістів.

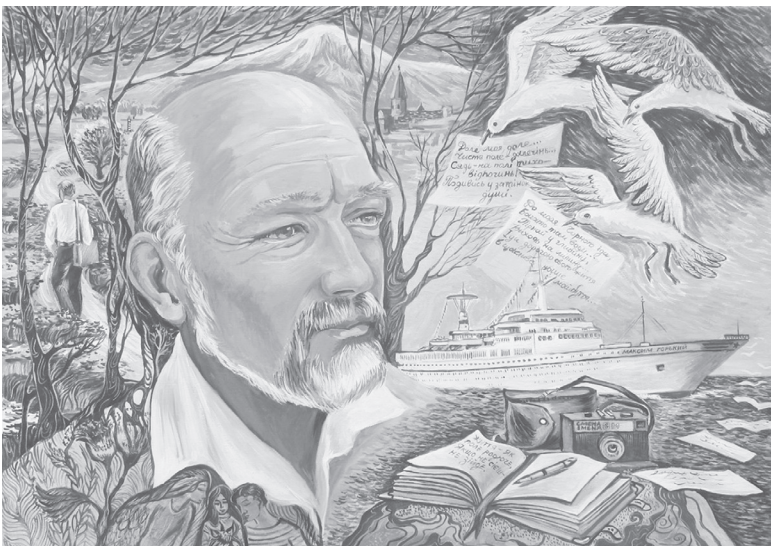
Ми рішуче засуджуємо будь-які випадки неправомірного збору та поширення персональних даних медійників. Ми висловлюємо повну підтримку одеським журналістам, яких безпосередньо зачепила ця ситуація. Ми вважаємо неприйнятним порушення невідторканості приватного життя та використання особистої інформації без згоди людини».

У заяві також повідомлялося, що НСЖУ звернулася до Юрія Работіна і попросила його надати чіткі пояснення своїх дій та встановити всі фактичні обставини ситуації.

Замість пояснень Юрій Работін обнародував «Відкритий лист», стиль і оцінки якого дають підстави сумніватися, що його взагалі писав журналіст. Ось лише дві цитати:

«Мій соціальний експеримент надав свої плоди, адже спостереження зовні до чого здатна наша журналістська спільнота, призвели до висновку, що повна юридична безграмотність та жадоба до "сенсації", якщо їх не зупинити у правовому колі, можуть мати страшні наслідки для будь-якої людини будь-якого статусу».

«Обраний фрілансерами від журналістики шлях привів мене до суду, що має поставити крапку у вказаному конфлікті, висвітлюючи який, будучи законотворчим громадянином, я не називаю ім'я та прізвища осіб, що ма-

Портрет Юрія Работіна (худ. Алла Шляхова).

ють понести цивільну відповідальність за замахи на мою честь, гідність та ділову репутацію».

У відповідь на таку заяву Юрія Работіна, голова НСЖУ Сергій Томіленко, зважаючи на високі репутаційні ризики для Спільки, приймає рішення про утворення Робочої групи НСЖУ з розгляду конфліктної ситуації в Одеській регіональній організації НСЖУ і просить увійти до неї представників ревізійної комісії, правління та секретаріату НСЖУ. До участі в засіданні Робочої групи, звичайно, було запрошено й голову Одеської регіональної організації НСЖУ Юрія Работіна. Але він без будь-яких пояснень проігнорував засідання.

Серйозне рішення

Більше двох годин 10 квітня робоча група обговорювала конфліктну ситуацію в Одесі і в односторонньому прийнятті заяві, зокрема, звернулася до правління Одеської регіональної організації НСЖУ з вимогою «невідкладно, до 18 квітня 2025 року, провести засідання, на якому розглянути конфліктну ситуацію та надати відповіді про заходи, які унеможливляють подібні інциденти в майбутньому».

А ще у заяві сказано: «На час розгляду конфліктної ситуації НСЖУ припиняє прийом нових членів через Одеську регіональну організацію НСЖУ. Центральний офіс НСЖУ припиняє передачу в Одесу бланків журналістських посвідчень та прескарт до повного з'ясування обставин та відновлення довіри до керівництва регіональної організації. При цьому медійники Одеси та області не позбавляються можливості вступити до НСЖУ і можуть подати документи через будь-яку іншу регіональну організацію Спільки за власним вибором».

Погодьтеся, серйозне рішення. Воно вимагало й такого ж серйозного реагування з боку Одеської регіональної організації.

Правління зібралось і... розійшлося

Засідання правління ОРО НСЖУ Юрій Работін призначив на 16 квітня. А напередодні, 15 квітня, запросив мене до себе в офіс, де, найперше, запропонував взяти під розписку адвокатський запит його адвокати С. Дідуренко (крім мене, він адресувався Івану Мельнику та Віктору Весілику як представникам керівних органів НСЖУ). У запиті адвокатка повідомляла: «Згідно договору про надання правової допомоги від 04.04.2025 р. я представляю інтереси Работіна Юрія Анатолійовича як голови ОРО НСЖУ з питання захисту його честі, гідності і ділової репутації». Тоді я зрозумів, що наш Юрій Анатолійович, який завжди умів розмовляти з людьми, домовлятися і вирішувати питання, цього разу обрав інший шлях. Звідси й його недолугий «Відкритий лист» і ігнорування засідання робочої групи Спільки.

Я відмовився брати адвокатський запит, звернувши увагу на його неналежне оформлення. Натомість просив Юрія Работіна по-діловому організувати на засіданні правління обговорення конфлікту. Також просив офіційно повідомити про засідання правління на фейсбук-сторінці ОРО НСЖУ, серйозно поставитися до формування порядку денного засідання, обов'язково запросити на засідання тих журналістів, які мають до нього претензії. Юрій з

усім погоджувався, робив нотатки на аркуші паперу. Тоді ж я попередив Работіна, що на правлінні буду ставити питання про скликання звітно-виборчої конференції, до якої нам треба провести повну звітку списку членів НСЖУ в Одеській регіональній організації і скласти новий перелік первинних журналістських організацій, які обиратимуть делегатів на конференцію.

Розмова у нас була нібито конкретною, діловою, доброзичливою. Але, як з'ясувалося наступного дня, абсолютно безрезультатною.

Членами правління ОРО НСЖУ на звітно-виборчій конференції 3 березня 2017 року були обрані 17 чоловік. На 11-у годину 16 квітня людей в офісі було багато, але членами правління з них були лише семеро. Довелося чекати хвилин двадцять, поки підійшли ще двоє для кворуму.

Тоді Юрій Работін запропонував голосувати за порядок денний, який він заздалегідь роздав під розписку членам правління. З підготовленого порядку денного стало зрозумілим, що Юрій Анатолійович за підказками своїх радників, серед яких головну роль, очевидно, грає його адвокатка, не збирається обговорювати конфлікт щодо витоку персональних даних журналістів, а хоче використати правління для аргументації на судовому засіданні проти журналістів, які звинувачують його в порушенні закону.

Я категорично виступив проти запропонованого порядку денного, у якому навіть не згадувалася заява НСЖУ від 11.04. Натомість деякі члени правління почали стверджувати, що не знають суті справи. Тоді я запропонував обговорити на засіданні два документи, які публічно обнародовані: заяву НСЖУ від 11.04 і відкритий лист Ю. А. Работіна від 08.04. Але проти була адвокатка Ю. Работіна і член правління Євген Вовк (юрист за професією). Позиція С. Дідуренко зводилася до того, що не можна нічого розглядати, бо нічого не доведено, вона чекає відповіді на свої адвокатські запити і тільки після рішення суду можна буде щось обговорювати. Євген Вовк висловлював претензії до самого засідання робочої групи НСЖУ, бо, мовляв, треба було доручити ревізійній комісії спочатку розглянути ситуацію. Він заявляв, що засідання правління не підготовлене, секретаріат не розглядав питання...

У підсумку тезу про те, що засідання правління не підготовлене, підтримали й інші члени правління. Тому вирішили дати Юрію Работіну час на підготовку повноцінного засідання правління (мова йшла про тиждень), а членам правління було запропоновано подавати пропозиції до порядку денного.

Не зважаючи на те, що Ю. Работін не запросив на засідання журналістів, які звинувачують його у незаконному поширенні своїх персональних даних. Однак на зібранні був присутній головний редактор медіаплатформи «Інтент» Валерій Болган, потім прийшов і представник «Думської» Дмитро Бакаєв. Тобто, люди не уникали публічного розгляду конфлікту, були готові висловити свою позицію. Але бажання вислухати їх у членів правління не було.

Як я писав відкритого листа

19 квітня, напередодні Пасхи, Юрій Работін надіслав мені на Вайбер лист,

адресований голові НСЖУ С. А. Томіленку з пропозицією: «Підлиши, якщо хочеш». У ньому йшла мова про ставлення членів правління до розгляду на правлінні ОРО НСЖУ конфліктної ситуації про поширення особистих даних групи одеських журналістів без їх на те згоди. Цю, вироблену невідомо ким позицію, сповнену маніпуляцій фактами і псевдоюридичними висновками, пропонувалося підписати членам правління і секретаріату ОРО НСЖУ.

Я одразу написав відповідь Работіну, але наступного дня настало Світле Воскресіння Христове, і вирішив відправити листа в понеділок. А 21 квітня з НСЖУ мені повідомили, що лист з підписами частини членів правління ОРО НСЖУ вже надійшов до Спільки.

Під листом були підписи членів правління Ю. Работіна, В. Мамонтова, В. Павліченка, П. Галчанського, Д. Костової, Ю. Неустроєва, Л. Швець, Є. Овк, В. Нікіфорова, В. Солодських і члена ревкомісії О. Галяса. Окремо були оформлені підписи В. Осипова і М. Фоменка. Для повноти картини назву членів правління ОРО, чий підпис немає під листом: Т. Терзі, Г. Титова, О. Козир, Й. Бурчо, В. Воронков.

Я дещо відредагував підготовлену Работіну у суботу відповідь і все ж відправив йому.

Незабаром одержую листа від Работіна:

«...Доводжу до Вашого відома наступне.

Для оприлюднення вказаного листа на фейсбук-сторінці ОРО НСЖУ, як Ви запропонували, необхідно або підписати цей електронний лист ЕЦП, або підписати власноруч у паперовій формі і надати до офісу ОРО НСЖУ, оскільки у тому вигляді, в якому він був спрямований на нашу електронну пошту, він не має юридичної сили».

Я зрозумів, «гра у право» триває. Зробив фотокопію свого листа і відіслав на електронну пошту Работіна. Через два дні власноруч підписав оригінал і особисто заніс в офіс ОРО. Работіна на місці не було. На той час мій відкритий лист вже був опублікований на сайті НСЖУ. А від адвокатики С. Дідуренко я отримав новий запит з абсурдним проханням: підтвердити, що опублікований текст написаний особисто мною.

Немає питань, які ми не можемо обговорювати

Саме так я озгавав свій відкритий лист Юрію Работіну. Хоч він і обнародований на сайті НСЖУ, все ж хочу оприлюднити і в газеті головні моменти.

«19 квітня я одержав пропозицію підписати згаданого вище листа голові НСЖУ С. А. Томіленку, у якому «при повній повазі до Національної спілки журналістів України» стверджується, що «до порядку денного наступного і подальших засідань Правління та Секретаріату ОРО НСЖУ будуть вноситися питання, які передбачені Статутом ОРО НСЖУ і входять до повноважень Правління та Секретаріату...» (тут і далі дотримуюся стилю і орфографії оригіналу).

Таким чином Ви закликали членів правління і секретаріату ОРО НСЖУ підписатися під тим, що ніякого засідання правління з приводу конфліктної ситуації в Одесі не буде, бо, на Вашу думку, це не передбачено статутом і не входить до повноважень правління?! І взагалі Національна спілка журналістів України має вдовольнитися тим, що ОРО НСЖУ ставиться до неї з «повною повагою», але діятиме на власний розсуд.

Повна правова абракадабра. Хіба статут ОРО НСЖУ не передбачає, що правління «обговорює питання, що мають відношення до діяльності ОРО НСЖУ...»?

Хіба відкрите звернення до Вас, голови правління ОРО НСЖУ, групи одеських журналістів з вимогою конкретно до Вас пояснити, як їх персональні дані опинилися у фігуранта кримінальної справи, теж не має відношення до діяльності ОРО НСЖУ?

Хіба Заява НСЖУ за підсумками Робочої ради про конфліктну ситуацію в Одеській регіональній організації теж не стосується нашого правління?

А навіщо Ви спонукали членів правління ОРО НСЖУ підписатися під тим, що засідання правління 16.04.2025

р. «не відбулося через відсутність матеріалів, які б надали можливість розглянути конфліктну ситуацію, створену навколо голови Правління ОРО НСЖУ Работіна Ю.А.» (хоч там були присутні журналісти, які висувають звинувачення проти Юрія Работіна), а взагалі «вказане питання є цивільно-правовим спором, який має розглядати суд», бо, мовляв, відсутні докази, «що стали підставою конфлікту та доказів порушення головою Правління ОРО НСЖУ Работіним Ю.А. повноважень, наданих Статутом ОРО НСЖУ...».

І ще такий «юридичний» шедевр з листа: довідково підписанти з Вашої подачі повідомляють, що коли ОРО НСЖУ приймала у члени НСЖУ людей, які згодом виявилися злочинцями, вона не могла їм у цьому відмовити, «оскільки на час прийняття обвинувальні вирoki суду щодо будь-якої особи не мали місця». А хіба ОРО НСЖУ не повинна відповідати за свої рішення? Адже в ОРО мали поцікавилися, чому з інших регіонів люди з сумнівною біографією пруть в Одесу для вступу в НСЖУ і чому їм відмовили за місцем проживання?

Я хотів, щоб члени правління і секретаріату ОРО НСЖУ пригадали всі ці факти перед тим як вирішуватимуть для себе, підписувати чи ні запропонованого їм листа. Але збір підписів був організований дуже оперативно і підписанти не мали такої змоги.

Я не знаю, який правовий статус листа, під яким без обговорення суті справи Ви зібрали підписи. Але як член правління ОРО НСЖУ, керуючись статутом ОРО НСЖУ, який дає право кожному члену НСЖУ «вносити пропозиції, висловлювати і відстоювати свою думку з усіх питань, що пов'язані з діяльністю ОРО НСЖУ», я вимагаю в продовження роботи пленуму правління ОРО НСЖУ від 16.04.2025 р. призначити дату наступного засідання правління ОРО НСЖУ і розглянути на ньому запропоновані мною у листі від 18.04.2025 р. питання, а саме:

● Про конфліктну ситуацію в ОРО НСЖУ, пов'язану з можливим обнародуванням персональних даних групи журналістів без їх на це згоди.

● Про Заяву НСЖУ щодо конфліктної ситуації в ОРО НСЖУ.

Я переконаний, що в Національній спілці журналістів немає питань, які ми не можемо обговорювати. Так, будемо сперечатися, сваритися і миритися, але ми завжди зможемо дійти спільної думки. Поради сторонніх тільки шкодять взаєморозумінню».

Останні запитання

Організований лист з підписами членів правління ОРО НСЖУ, очевидно, справжній, я не експерт і проводити графологічну експертизу не буду. Але він не може замінити повноцінного рішення правління, оформленого відповідно до вимог. Сьогодні такого рішення не має. Отже, треба проводити засідання правління.

Посилаючись на лист з організованими підписами, голова правління ОРО НСЖУ запевняє, що запропоновані мною питання порядку денного зняті з розгляду. Для цього теж треба провести засідання правління і прийняти відповідне рішення.

Нарешті, я прошу скликати засідання правління і розглянути мою пропозицію протягом трьох місяців провести звітно-виборчу конференцію ОРО НСЖУ, провівши перед тим повну звітку списку членів Спільки в Одеській організації і первинних організацій, через які будуть обиратися делегати на конференцію.

До речі, у Дніпрі нещодавно провели звітно-виборчу конференцію, а ситуація з війною там складніша, ніж у нас.

І на кінець: я хочу знати, коли нарешті в Одеській регіональній організації НСЖУ відбудеться повноцінне засідання правління і які питання на нього передбачається винести.

Не слід забувати, що за результатами розгляду конфліктної ситуації в Одесі робоча група НСЖУ має підготувати пропозиції для розгляду на засідання правління НСЖУ. А воно вже скоро...

Йосип БУРЧО,
член правління ОРО НСЖУ,
заступник голови
Ревізійної комісії НСЖУ.

P.S. Тиждень тому я прийшов до Юрія Работіна і висловив йому практично все те, про що зараз написав. Він ніщо не заперечував. Я поцікавився, чи подав він уже позов до суду? Ще ні, каже, готує документи...

Україна не має стати буферною зоною між демократичним світом і тоталітарною росією

Відкрите звернення громадськості України

тичних і крилатих ракет, націлених на інфраструктурні об'єкти по всій території країни, щоб знищити економіку та тримати українців у стані гуманітарної та

екологічної катастрофи. Уже зруйновано мільйони квадратних метрів житла, тисячі шкіл, лікарень, виробничих об'єктів, об'єктів водо-, тепло- та енергопостачання. Окуповані міста і села, розбомблені домівки, страждання спонукають мільйони українців покидати рідну землю і шукати порятунку в інших країнах.

Україна нині потопляє у крові: вбито та поранено сотні тисяч воїнів і мирних жителів. Всупереч міжнародному праву, правилам і звичаям війни, рф знищує цивільне населення, її військові ґвалтують жінок і дівчат, катують і страчують українських воїнів. Крім того, з окупованих територій України ворог примусово вивіз сотні тисяч дітей.

Блокуючи порти і руйнуючи інфраструктуру аграрного сектору України, росія створила продовольчу кризу для багатьох країн Азії та Африки, спричинила екологічні катастрофи на морі та суші.

Масштаби руйнувань українських міст і сіл, практика катувань і переслідувань українців на окупованих територіях, людські втрати яскраво свідчать про те, що росія

веде геноцидну війну проти українського народу.

Цілі путінського режиму в цій війні є імперсько-реваншистськими, спрямованими на знищення українського народу як окремої етнічної спільноти та ліквідацію Української держави як геополітичної реальності. Росія намагається, поглинаючи Україну, відродити російську імперію і реалізувати політику глобального реваншизму, яка полягає в руйнуванні світового порядку, заснованого на правилах. У цій війні росія порушила всі двосторонні договори, намагається зруйнувати міжнародне право, підірвати безпеку євроатлантичного регіону та зруйнувати архітектуру глобальної стабільності.

У 1990-х роках Україна добровільно відмовилася від третього у світі за потужністю ядерного арсеналу в обмін на гарантії безпеки, закріплені Будапештським меморандумом 1994 року. Україна передала росії близько двох тисяч одиниць стратегічних ядерних боєголовок і понад три з половиною тисячі одиниць тактичної ядерної зброї. Однак ця зброя не була знищена, як передбачалося, а використовується росією для нарощення її військового потенціалу. Це рішення створило передумови для агресії рф проти України.

Цей крок став не лише стратегічною помилкою, а й потужним ударом по механізму нерозповсюдження ядерної зброї та світовому

порядку, створивши безпекову турбулентність у євроатлантичному регіоні.

Гарантування безпеки України можливе через її членство в НАТО або, в разі відтермінування, через надання їй статусу основного військового союзника США поза Альянсом. Будь-які поступки москві у питанні гарантування безпеки України та її територіальної цілісності будуть лише умиротворенням агресора, що заохочуватиме його до подальших злочинів.

Саме такій росії протистоїть Україна вже одинадцять років. Жодне перемир'я чи справедливий мир із москвою без міжнародного примусу не будуть результативними, оскільки російська влада прагне знищити Україну та привласнити її історичний спадок.

Сьогодні ми спостерігаємо кризу міжнародного правопорядку, створеного після Другої світової війни. В умовах "стабільної невизначеності" роль лідерів провідних держав світу є визначальною. Ми вважаємо, що відповідальність таких лідерів перед світовою спільнотою, власними народами та українським народом є надзвичайно високою.

Звертаємося до керівництва держав Європейського континенту, зокрема Великої Британії, Німеччини, Франції, ЄС в співпраці із Головою Китайської Народної Республіки, а також всієї прогресивної міжнародної спільноти з такими проханнями:

- Висловлюємо вдячність за надану Україні допомогу у відсічі збройної агресії рф і закликаємо продовжувати зусилля для припинення війни. Це — наша спільна справа.

- Україні потрібен *справедливий мир*, заснований на силі юридичних колективних рішень, зокрема в межах кордонів 1991 року, що включає повну суверенність України, покарання агресора за воєнні злочини, геноцид та злочини проти людяності, забезпечення репарацій і запровадження додаткових діючих санкцій.

- Україні необхідні гарантії стабільного та довготривалого миру, що включають забезпечення її територіальної цілісності, оборони і перспективи демократичного розвитку на основі встановленого діючого міжнародного права.

- Україна має залишатися суверенною державою, здатною захистити себе, а не стати буферною зоною між демократичним світом і тоталітарною Росією.

Підтримуючи Україну, ви захищаєте цінності сучасного цивілізованого демократичного світу та його безпечний порядок!

(Звернення підписали народні депутати Верховної Ради України 1 – 6 скликань, фундатори сучасної незалежності Держави України, борці за незалежність України у XX столітті, громадські діячі, вчені, митці, господарники України).

Старий світовий порядок зруйновано Нова архітектура Європейської безпеки без України неможлива

Почнемо з, мабуть, найголовнішого, що потрібно обговорити, – з поняття світопорядку. Простіше – з розстановки сил у світовій політиці.

Зараз немає часу і необхідності говорити про те, як і скільки разів цей світовий порядок змінювався. Повернемося лише до Ялтинської конференції 1945 року, де лідери трьох держав-переможців вирішили майбутнє повоєнного світу.

Завершили формування нового світового порядку 2 серпня 1945 року в Потсдамі, де остаточно вирішили майбутнє (принаймні, на більш як чотири десятиліття). Тоді почалася війна, яка увійшла в історію під назвою "холодна". Ця епоха завершилася в 1991 році з розпадом СРСР і припиненням біполярного протистояння.

Світ ще деякий час продовжував жити у цьому старому світовому порядку, все ще ґрунтувався на основах Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Навіть в умовах монополярного світу, США вдавалося підтримувати силою мир і стабільність у світі. Десь сила підмінялася грошима, але світ жив у сталій системі. І це відбувалося навіть на фоні збільшення кількості держав у світі, які начебто самі обирали свою подальшу долю.

Усе змінилося 10 лютого 2007 року, коли президент росії путін, за рік до закінчення свого другого президентського терміну, виступив на Мюнхенській конференції з питань безпеки. Цей виступ можна вважати поворотною точкою в перегляді існуючої системи світового порядку. "Ніхто не відчуває себе в безпеці, ніхто не може захватитися за міжнародним правом, як за кам'яною стіною", – сказав він.

Мабуть, Захід зробив величезну помилку, не звернувши увагу на застереження путіна, і жодним чином не пристосувався до наступаючої епохи, через яку ми сьогодні тут і зібралися.

У 2008 році путін розпочав війну в Грузії, у 2014 – в Україні. А вже у 2022 році напав на Україну усіма можливими засобами.

Ще 18 років тому путін казав, вірніше попередив, що однополярна

модель, яка фактично направлена виключно на обслуговування інтересів США та обраного кола держав, не життєздатна. Тоді ж він казав, що Китай, Індія, інші країни, що розвиваються, в результаті трансформації ставатимуть чи не найважливішими економіками світу.

Можливо, ми сьогодні можемо побачити, як країни саме Азії, Африки та Латинської Америки намагаються визначити глобальний порядок денний. А що ж Україна? Україна завзято вступила в боротьбу і змогла дати не лише гідну відсіч ворогу, а й довести і відстояти свою суб'єктність у формуванні системи світоустрою.

Саме через Україну, яка начебто втратила можливість самотужки вирішити проблему війни у 2023 році, в основному через побоювання наших партнерів, змусила росію вже відкрито піти на створення так званої Осі – Осі зла. Хто входить до цієї Осі – ви всі чудово розумієте. І саме тоді, ще у 2024 році, коли ці країни заклали стратегічні угоди, необхідно було замислитися, чи не є саме це продовженням політики саме перегляду чинної системи світового порядку.

Звісно, Україні важко наодинці, хоча і з допомогою партнерів, воювати з Віссю зла, але вона бореться. Війна в Україні ще більше набиравла масштабу глобальної. Її результати можливо було передбачити. Актуальні вони і сьогодні. Адже і США, і Китай, і росія, і Європа виявилися неготовими до війни такого рівня інтенсивності.

Людські та економічні втрати в Україні, витрата ресурсів на війну, міграція, санкційна політика, відсутність дешевих енергоносіїв та ринків збуту, а також інші проблеми стали колосальним економічним тягарем для економік усіх задіяних у війні сторін, гальмуючи їхній розвиток і створюючи ризики вже глобальних криз.

Адже війна в Україні практично вичерпала економічні і промислові "запаси міцності" у більшості країн, а особливо росії, США та Європи. Їм реально бракує ресурсів для продовження військових дій, водночас розгортання ви-

робництва озброєння виявилось надмірним за умови досягнення домовленостей про припинення воєнних дій.

Таким чином, можна стверджувати, що формальні причини перегляду світового порядку сьогодні є. Відправною точкою такого перегляду, звісно, можна вважати майбутнє закінчення війни в Україні і формування нового світопорядку саме за її результатами. Адже, дійсно, і сам старий світопорядок вже сьогодні майже остаточно зруйнований. Наприклад, сьогодні очевидно, що Білий дім поставив під сумнів єдиність західного світу. Окрім цього, Вашингтон намагається вже зараз перекласти забезпечення безпеки і оборони Європи на їх власні сили, без США.

Такі дії, імовірно, дають можливість припустити, що НАТО може припинити своє існування. Низка перемовин США з росією, керівнику якої виписали ордер на арешт, констатує той факт, що Білий дім робить все більше кроків назустріч кремлівському режиму, чудово розуміючи, що у такому випадку новою ціллю для росії може стати саме Європа. Беззаперечним фактором цього є рішення, наприклад, Кібернетичного командування США припинити будь-яке планування, спрямоване проти росії.

Очевидно, що невизнання Вашингтоном агресії рф є також новим викликом не лише для України, але й для Європи. Отже, цього достатньо, щоб зрозуміти, що вже не лише росія та Вісь зла намагаються зруйнувати світовий порядок, а й США фактично остаточно його руйнують.

Я хотів би ще раз звернути увагу, що руйнування старого світового порядку відбувається також на фоні стрімкого розвитку

технологій. Можемо абсолютно стверджувати, що саме російсько-українська війна стала каталізатором розвитку перш за все воєнних технологій, які, імовірно, і стануть основою майбутньої глобальної безпеки. Бо саме ці зміни, які відбулися на полях російсько-української війни, призвели до глобальної кризи оперативного мистецтва та доктрин НАТО у тому числі. Класичні масштабні операції з неймовірною витратою ресурсів не просто втратили актуальність, а стали навіть самогубними. Але про це знає лише Україна та Вісь зла.

Чи готові до цього усі гравці, що хочуть новий світопорядок, чи їм потрібна ще одна війна, щоб це зрозуміти – поки невідомо. Достеменно відомо, що технологічний прорив відбувся не тільки у воєнній галузі, а й усіх інших, що буде потребувати перебудови економік провідних держав. Відповідно, змінилися і потреба, і пріоритети у видобутку корисних копалин. Чи не нагадує вам останнє твердження щось знайоме з історії? Час покаже.

У цій складній ситуації Україна саме завдяки здатності до опору упродовж повномасштабної війни справді стала суб'єктом міжнародної політики. З Україною потрібно рахуватися. Це вже зрозуміло усім, навіть дуже сильним державам. Україна не втратила самостійності. Попри зміну стратегії ворогів та погрози друзів, Україна бореться, навіть коли це, здавалося, неможливим та досить ефективно завдає поразки ворогу.

Україна, подобається це зараз комусь чи ні, де-факто боронить вже не лише східний кордон НАТО, а і східний кордон Європи, який, до речі, може стати лінією зіткнення. На фоні останніх подій і майбутніх намірів США щодо безпеки у Європі, а також на фоні неготовності НАТО до протистояння росії, принаймні, без США, позиції України для Європи стають все більш привабливими. Звісно, Україна поки що не має власної ядерної зброї, тому власною кров'ю платить за свою свободу, але саме її Збройні Сили вказують на те, що, імовірно, найближчим часом (5-10 років) нова

архітектура Європейської безпеки неможлива без України.

Можна ще перерахувати багато факторів, які підтверджують, що існування незалежної України сьогодні – це чи не найголовніший фактор безпеки Європи. Звісно, існує також багато внутрішньоєвропейських факторів збереження внутрішньої безпеки Європи. Але, я зараз про Україну.

Ми маємо говорити про Україну саме у розрізі:

- Перш за все ведення війни. Адже, без чіткої фіксації лінії зіткнення неможливо апелювати до подальших дій. Для цього, звісно, необхідна підтримка – імовірно, більше європейська.

- При досягненні сталого, справедливого миру, Україна має отримати реальні гарантії безпеки.

- Україна має сподіватися на справедливе і повноцінне відновлення країни, у тому числі і за рахунок країни-агресора.

- Україна у повоєнний час має бути повністю захищена від російської пропаганди та економічних диверсій.

Звісно, не вдаючись до подробиць, України у такій ситуації необхідно зберегти суб'єктність у відносинах з глобальними гравцями. Імовірно, для цього потрібно:

- Продовжувати наполягати на своїх безпекових інтересах, територіальній цілісності. Уникати ролі "розмінної монети" під час будь-яких міжнародних переговорів.

- Шукати баланс між інтересами США, ЄС, Китаю, не допускаючи при цьому підриву суверенітету.

- Посилювати міжнародну довіру до України на усіх міжнародних майданчиках та в інших країнах світу, яка є основою політичної та фінансової підтримки.

Наостанок хочу згадати одного чудового канадського письменника – Карла Шредера. Він, дякуючи Богу, живий і здоровий, і зараз займається дослідженням майбутнього. Одного разу він написав: "Прогнозування існує не лише для передбачення майбутнього, а для мінімізації несподіванок".

Валерій ЗАЛУЖНИЙ.

(З виступу Надзвичайного і Повноважного посла України у Великій Британії і Північній Ірландії, Головнокомандувача України (2021–2024) Валерія Залужного на безпековій конференції у Chatham House, березня 2025 р.).

Незалежність від Трампа: 4 кроки для Європи

На початку травня Федеральне відомство Німеччини із захисту конституції ухвалило рішення, що партію "Альтернатива для Німеччини" (АдН) слід класифікувати як ультраправий, екстремістський рух. У відповідь держсекретар США Марко Рубіо виступив на захист АдН і засудив це рішення як прояв "тиранії під прикриттям".

Як і виступ віцепрезидента США Джей Ді Венса на Мюнхенській конференції з безпеки в лютому, а також неодноразова публічна підтримка європейських ультраправих з боку Ілона Маска, ці заяви свідчать: Сполучені Штати більше не є союзником Європи. Вони стали її противником.

Трамп не тільки демонструє готовність залишити Україну напризволяще перед росією, але й відкрито прагне зруйнувати соціальну, екологічну, економічну та демократичну модель Європи.

Мета Трампа — побудувати авторитарний, неліберальний світовий порядок.

Він хоче демонтувати демократичне врядування у своїй країні, створити суто прагматичні альянси з провідними світовими авторитарними й перетворити Північну Америку на неприступну фортецю, встановивши суверенітет США над Канадою, Гренландією та Панамським каналом.

Він навіть не виключає застосування сили для досягнення своїх цілей. Трамп не бачить нічого поганого в тому, що Україна опиниться в російській орбіті, бо він вітає повернення до світу "сфер впливу", де панують великі держави. Кожна з цих цілей становить геополітичну, економічну й безпекову загрозу для Європи.

Дехто в Європі плекає надію, що нинішнє охолодження трансатлантичних відносин є тимчасовим, і що проміжні вибори 2026 року або президентські вибори 2028-го все змінять. Але робити ставку на це — вкрай ризиковано.

Будь-яка м'якість у відповіді Європи на агресивність Трампа лише підживить його амбіції. Як і господар кремля владімір путін, Трамп визнає лише боротьбу за владу і вірить, що "сила творить право".

До того ж здатність Трампа перетворити США на автократію, тобто на повну протилежність європейським цінностям, виявилася більшою, ніж очікувалося. Ми стаємо свідками стрімкої "путінізації" американської політики.

Антиєвропейська позиція адміністрації Трампа не виникла нізвідки. Оскільки США дедалі більше орієнтуються на Азію, вони давно прагнуть зменшити свою присутність у Європі.

Це стало очевидно ще за президентства Барака Обами, коли той не наважився рішуче відповісти на анексію Криму росією у 2014 році чи не дотримався власної "червоної лінії", коли сирийський диктатор Башар Асад застосував отруйний газ проти свого народу.

Хоча адміністрація Джо Байдена підтримала Україну, стримуючи ізоляціоністські тенденції, цієї підтримки виявилось недостатньо. І було зрозуміло, що після нього розворот від Європи продовжиться.

Ще до переобрання Трампа в листопаді минулого року я дійшов висновку: Байден, імовірно, стане останнім справді трансатлантичним президентом США.

Для багатьох американців НАТО дедалі більше виглядає як пережиток минулого.

Що може зробити Європа?

По-перше, ми маємо **рішуче відповісти на торговельну війну Трампа** і не піддаватися на його шантаж у сфері регулювання цифрових гігантів.

Справді, наша залежність від США у цифрових технологіях є небезпечною. Це треба змінити — так само, як ми прагнемо знизити ризики у відносинах із Китаєм.

Але Америка також залежить від Європи: на ЄС припадає п'ята частина глобального споживання, і ця роль лише зростає для американських компаній, які втрачають доступ до китайського ринку.

По-друге, **Європа має цілеспрямовано здобувати стратегічний суверенітет у сфері оборони та високих технологій**.

Існують безліч звітів і планів, які вказують, що слід зробити. Такі інвестиції вимагатимуть значних ресурсів — а отже, випуску нових європейських боргових зобов'язань (на відміну від фонду NextGenerationEU, ці борги мають погашатися за рахунок нових загальноєвропейських джерел фінансування).

По-третє, **ми повинні об'єднатися з іншими країнами, які постраждали від агресивної політики Трампа**: з Японією, Південною Кореєю, Канадою та Австралією.

Перемоги Марка Карні в Канаді та Ентоні Альбанезе в Австралії доводять, що Захід не має наміру без бою поступатись новому нелібералізму.

Варто створити "G6" — G7 без США — і вибудувати повністю європейську оборонну архітектуру за участі таких країн, як Велика Британія та Норвегія.

По-четверте, ми маємо **звернутися до країн Глобального Півдня**, щоб зменшити тиск з боку Трампа й путіна та зберегти багатосторонню систему.

Але для цього доведеться змінити підходи: відійти від політики "фортеці Європа" щодо міграції і припинити поблагливість до ультраправого уряду прем'єра Ізраїлю Беньяміна Нетаньягу. Терпимість до нетерпимого в Газі позбавила нас більшої частини морального авторитету.

Чи реально проголосити незалежність Європи від США?

Після восьми десятиліть тісного партнерства європейцям складно звикнути до президента США, який поводить як російський автократ. Зміни, які нам доведеться здійснити, неминуче зустрінуть опір у деяких країнах ЄС, що політично тяжіють до трампізму.

Це також виклик для Європейської комісії, яка останніми роками часто надто беззастережно погоджувалася з позицією США.

На щастя, нещодавні заяви Фрідріха Мерца, новопризначеного канцлера Німеччини, свідчать, що навіть одна з найтрадиційніших атлантичних держав Європи усвідомлює нові виклики.

Європейська народна партія та її національні партії-члени також мають припинити загравати з крайніми правими популістами, які повністю орієнтуються на Трампа і путіна. Центристські сили Європи — християнські демократи, соціал-демократи, ліберали й зелені — мають об'єднатися, щоб разом протистояти Трампу.

Домогтись незалежності Європи від США буде нелегко. Але якщо ми не діятимемо зараз — рішуче й згуртовано, — майбутнє нашої соціальної й демократичної моделі може бути похмуриим.

Жозеп БОРРЕЛЬ, високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки (2019-2024).

Які претензії у Трампа до Європи?

Трамп заявляє: "Європейський союз створили, щоб обдирати Сполучені Штати — такою була мета, і вони чудово впоралися з нею. Але тепер я — президент".

Звичайно, мета була зовсім не такою, а США гаряче підтримували створення союзу демократичних країн у Європі в протизагрозі СРСР, але у Трампа своя правда, і він обіцяє виправити "несправедливість".

Європейці відкидають претензії — хто емоційно, хто з цифрами в руках.

"Стверджувати, що ЄС був створений, щоб обдирати Сполучені Штати, — це не просто поганий тон, це наруга над історією", — сказала BBC Крістін Лагард, екс-глава МВФ, а нині президентка Європейського центрбанку.

Єврокомісар Марош Шефчович вказує на те, що в цілому торгівлі відносини зі США збалансовані, ніхто ні в кого на шії не сидить.

Так, ЄС продає в США більше, ніж купує, але позитивне сальдо не перевищує 3% всього близько 50 млрд доларів при товарообігу в 1,7 трильйона.

"Це — крапля в морі", — сказав Шефчович і додав, що американці купують у європейців товари, але дефіцит майже повністю перебивають продажі американських послуг у ЄС.

Трамп так не вважає. Він вимагає від Європи купувати в Америці більше зрідженого газу та автомобілів. Він незадоволений податками на цифрові послуги американських інтернет-гігантів і навіть податком на додану вартість (ПДВ).

Трамп вважає ПДВ торговельним бар'єром і вимагає компенсації, чим бентежить економістів і ЄС.

Насправді ПДВ до міжнародної торгівлі жодного відношення не має. Це внутрішній податок на споживання, він стягується зі всіх товарів, а не тільки з імпортних.

В Америці немає ПДВ, але є податок з продажів, розмір якого встановлює кожен штат окремо.

Введення 50% мит відкладено до 9 липня

Дональд Трамп погодився відкласти запровадження 50-відсоткових мит на товари з ЄС і продовжити торговельні переговори до 9 липня після розмови з президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн. Про це, як пише "Європейська правда", повідомляє Financial Times.

Трамп розповів журналістам про свою розмову з фон дер Ляєн.

"Вона сказала, що хоче перейти до серйозних переговорів. Ми мали дуже приємну розмову", — сказав він.

"Вона сказала, що ми швидко зустрінемося і подивимось, чи зможемо щось вирішити", — додав Трамп. Пізніше у Truth Social він написав, що це був "його привілей продовжити дедлайн".

Фон дер Ляєн заявила, що ЄС готовий "швидко і рішуче" просунути торговельні переговори з США, але Трамп повинен повернутися до початкового 90-денного терміну переговорів.

Ця розмова, яка стала першою публічною оприлюдненою розмовою між двома лідерами з моменту інавгурації Трампа, відбулася через два дні після того, як президент США заявив, що з 1 червня **введе 50-відсоткові мита** на імпорту з ЄС у відповідь на, як він висловився, незадовільні переговори з Брюсселем.

Це стало значним загостренням трансатлантичної торгової війни, що нагрілася, і здивувало європейських переговорників. Трамп призупинив введення 20-відсоткових мит на імпорту з ЄС, яке було заплановане на квітень, щоб розпочати 90-денні переговори, які мали завершитися 9 липня.

Екзистенційний вибір Європи

Протягом багатьох років я користувався кожною нагодою, щоб закликати Європейський Союз та його держави-члени більше інвестувати в оборону. Коли президент росії володимир путін розпочав повномасштабне вторгнення в Україну, я неодноразово запитував (як член Європейського парламенту): **які це докази нам потрібні, щоб визнати загрози, що стоять перед усією Європою? Що би ми, європейці, робили, якщо наша безпека опинилася під загрозою в той час, як наш найближчий союзник, Сполучені Штати, був би зайнятий іншими справами?**

Сьогодні ми стикаємося саме з такою ситуацією. Офіційні особи США відкрито заявляють, що вони не мають наміру присвячувати більшу частину свого часу або ресурсів вирішенню того, що вони вважають європейськими проблемами. За словами держсекретаря Марка Рубіо, у США є "інші пріоритети, на яких варто зосередитися".

Нова американська адміністрація чітко висловлює свою позицію. "Ми зібралися тут сьогодні, щоб прямо і недвозначно заявити, що суворі стратегічні реалії заважають Сполученим Штатам Америки зосередитися насамперед на безпеці Європи", — заявив міністр оборони Піт Хеггет у Брюсселі.

А віцепрезидент США Дж. Д. Венс був ще відвертішим, заявивши, що "вся інфраструктура безпеки Європи... субсидується Сполученими Штатами Америки", хоча ні Європа, ні Америка не зацікавлені в тому, "щоб Європа була постійним безпековим васалом Сполучених Штатів".

Сам президент Дональд Трамп неодноразово звинувачував Європу в тому, що вона "годується на халлях" і "користується перевагами" США.

Європейцям може не подобатися те, що ми чуємо, але ми не можемо вдавати, що не чуємо цього. Ми повинні бути готові до того, що США вмиють руки не тільки від України, але навіть від Європи.

Відтоді, як Трамп оголосив про свою кандидатуру на посаду президента в 2015 році, існують дві школи думок щодо інтерпретації його слів. Одні стверджують, що ми повинні сприймати його серйозно, але не буквально, тоді як інші закликають нас робити навпаки: ставитися до нього буквально, але не завжди серйозно. Я вважаю, що найбільш розумний і гідний підхід — ставитися до всього, що говорить президент США, і буквально, і серйозно.

З огляду на нинішній стан світу, це означає, що Європа стоїть перед екзистенційним вибором. Ми можемо увійти в глобальну гру об'єднаними, як важковаговий конкурент, або ми можемо приректи себе на маргіналізацію.

Багато вже зроблено для того, щоб стати суперником у важкій вазі. З 2016 року — якраз перед першим терміном Трампа — члени НАТО, за винятком США, збільшили свої щорічні витрати на оборону на 98%, з \$255 мільярдів до \$506 мільярдів.

Ба більше, після трьох років війни путіна проти України ЄС та його країни-члени продемонстрували готовність витратити ще більше і застосовувати більш спільний, раціональний та ефективний підхід до оборонного планування та закупівель. Нова спільна оборонна угода між ЄС та Великою Британією є

ще одним кроком, що демонструє цю нову стратегічну солідарність.

Стимування росії не виходить за межі наших можливостей. Нам нема потреби зрівнятися з військовими можливостями США; радше нам просто потрібно достатньо, щоб змусити путіна переглянути свої шанси на перемогу в конфронтації з об'єднаною європейською спільнотою демократичних національних держав.

Народи Європи чітко вимагають, щоб ми розробили оновлену європейську оборонну політику. За даними Єврокомісії, 71% громадян ЄС вважають, що блок повинен зміцнити свою здатність виробляти військову техніку, а 77% підтримують спільну політику оборони і безпеки. Це дає європейським лідерам мандат думати і діяти сміливо.

Але скільки часу знадобиться для відновлення миру в Україні та стабільності в Європі? Я вважаю, що ми повинні діяти, виходячи з трьох припущень.

По-перше, **ми повинні розглядати це як війну колишньої імперської метрополії проти того, що вона вважає бунтівною колонією**. Історія свідчить, що колоніальні війни зазвичай тривають приблизно 10 років. Все, що триває менше, варто розглядати як бонус.

По-друге, **ми повинні визнати, що для того, щоб країна-агресор почала добросовісні переговори, вона повинна зробити висновок, що вторгнення було помилкою**. Вона повинна визнати,

що витрати на війну і утримання колишньої колонії в підпорядкуванні є більшими, ніж будь-які вигоди, які вона може принести.

По-третє, з огляду на вищесказане, ми повинні пам'ятати, що колоніальні війни зазвичай завершують інші лідери, ніж ті, хто розпочинав бойові дії.

Так, посилення європейської обороноздатності за одночасної підтримки України коштуватиме грошей. З початку агресивної війни росії ЄС та його держави-члени надали понад 165 мільярдів доларів на підтримку України та її народу. Це значна сума, але вона все ще становить менше ніж 1% від сукупного ВВП країн-членів ЄС (орієнтовно 19 трильйонів доларів). Ми, безумовно, можемо зробити більше.

І, зміцнюючи обороноздатність Європи, ми не повинні випускати з уваги, чому ми це робимо: ми діємо заради нашої власної безпеки, не для того, щоб підірвати трансатлантичні відносини, а для того, щоб їх покращити. Щоб уникнути стратегічної дилеми, ми, європейці, повинні бути здатні допомогти США захистити своїх союзників, взявши на себе справедливую частку тягаря безпеки.

Радослав СІКОРСЬКИЙ, міністр закордонних справ Польщі.

Яка мінімальна пенсія в Україні та за кордоном

У більшості країн світу встановлено мінімальний розмір пенсії для громадян, який має покривати необхідні літній людині витрати на життя. Ні для кого не секрет, що в Україні вижити тільки на мінімальну пенсію практично неможливо. Так склалося через війну, застарілу пенсійну систему та інші економічні причини.

У різних країнах світу діють різні правила нарахування виплат і норми мінімальної допомоги. Важливо зауважити, що сам по собі розмір пенсії не є показником благополуччя, адже купівельна спроможність цих виплат може бути дуже різною.

Як відомо, мінімальна пенсія в Україні 2025 року становить **2361 гривню**, що дорівнює приблизно **52 євро** (курс може змінюватися з часом). Таку соціальну допомогу отримують люди без достатнього стажу роботи.

В інших країнах, крім солідарної пенсійної системи, яка діє в Україні, є й інші, наприклад, накопичувальна, професійна, добровільна. Крім допомоги від держави, літні люди також можуть розраховувати на виплати від роботодавця, страхових компаній, інвестиційних фондів тощо.

Один із найвищих розмірів пенсій у Європі встановлено у Швейцарії. Самотня людина отримує там не менше **1300 євро** на місяць за наявності необхідного стажу роботи.

Мінімальна пенсія в США може бути дуже різною, оскільки нараховується за складною системою

"кредитів" і залежить від рівня зарплати, стажу і віку виходу на пенсію. Представники деяких професій, наприклад, військові, пожежники та поліцейські, можуть стати пенсіонерами достроково. Якщо в людини є мінімальний стаж 11 років і був низький заробіток, то їй призначається соціальна допомога в розмірі **1093 долари**.

Досить забезпеченими виявилися люди похилого віку у Франції — тут пенсія не може бути нижчою за **893 євро** на рік, але тільки за наявності необхідного стажу.

Мінімальна пенсія в Іспанії становить близько **1000 євро** на рік для самотніх осіб, старших за 65 років, і близько **1300 євро** для тих, хто має дружину або чоловіка на утриманні.

Мінімальна пенсія в Нідерландах надається урядом тим, хто проживає або працює в країні від 15 років до досягнення пенсійного віку (67 років). На даний момент така допомога становить приблизно

1254 євро на самотню людину.

У Німеччині діє складна пенсійна система з кількома видами нарахувань, що комбінуються один з одним. Яка мінімальна пенсія в Німеччині — залежить від стажу та зарплати, але в середньому соціальна допомога становить **520 євро**.

Менше отримують пенсіонери країн Балтії. Наприклад, мінімальна пенсія в Латвії становить **166 євро**, в Естонії — **372 євро**, у Литві — **246 євро**.

А як у наших сусідів?

У Румунії соціальна допомога пенсіонерам без мінімального стажу становить **230 євро**, мінімальна пенсія в Польщі — **425 євро**, у Словенії — **500 євро**, у Молдові — **150 євро**.

Найближчою країною до України за рівнем мінімальної пенсії виявилася Угорщина — тут мінімальна допомога становить лише **71 євро**.

(УНІАН).

Закордонний стаж тепер зараховується

Багато українців, які через повномасштабну війну виїхали за кордон і нині працюють в інших країнах, відтепер можуть розраховувати на зарахування свого закордонного трудового стажу до української пенсії.

Згідно з новою постановою Кабміну, розробленою Міністерством соціальної політики, стаж, набутий за кордоном, буде враховуватись при визначенні права на пенсію за віком в Україні — навіть у випадках, коли немає відповідної міжнародної угоди.

Наприклад, якщо людина має 25 років стажу в Україні та 5 років — за кордоном, то з 2025 року ці 30 років

будуть враховані повністю. Раніше ж 5 років іноземного стажу могли стати причиною відмови у пенсійному забезпеченні.

Головна умова: наявність офіційних документів, що підтверджують факт працевлаштування та нарахування страхового стажу в іншій країні.

Раніше зараховувався лише український стаж або стаж, набутий у державах, з якими Україна уклала двосторонні договори. Тепер же діє принцип пропорційного обліку — навіть без формальних угод.

Надбавка за понаднормовий стаж

Питання надбавки за понаднормовий стаж регулює закон «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». За словами експерта з пенсійних питань Сергія Коробкіна, відповідно до статті 28 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», пенсія буде вищою у чоловіків, які мають понад 35 років стажу, у жінок — понад 30 років.

Вікові доплати до пенсії

В Україні діє механізм вікових доплат до пенсії, покликаний підтримати літніх громадян з низькими доходами. Ця надбавка призначається автоматично після досягнення певного віку та оновлюється кілька разів протягом життя пенсіонера. Важливо, що для її отримання не потрібно подавати жодних заяв.

Ключовим моментом, на який слід звернути увагу, є те, що вікові надбавки не сумуються, а оновлюються. Це означає, що коли пенсіонер досягає наступної вікової категорії, попередній розмір доплати замінюється новим,

вищим. Наприклад, якщо у 70 років пенсіонер отримував 300 гривень, то у 75 років він почне отримувати 456 гривень, а у 80 років — лише 570 гривень. Тобто, у 80 років загальна сума доплати становитиме 570 гривень, а не суму всіх попередніх надбавок.

Нагадаємо, що з липня 2025 року в Україні також запроваджується експериментальна програма «Базова соціальна допомога». Її базова сума становить 4500 гривень, але вона залежить від низки факторів та призначається для ширшого кола вразливих категорій громадян, не обмежуючись лише віком.

Кому зменшили пенсію?

Є категорія людей, яким пенсія обмежена мінімальною — тобто 2361 гривня на місяць. Цей закон стосується пенсій для осіб, засуджених за тяжкі злочини проти держави.

Що передбачає закон?

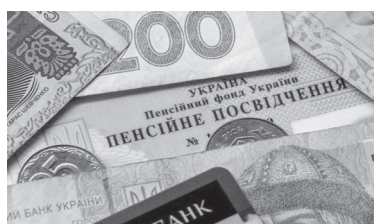
Українці, які були засуджені за такі дії, як зрада України, шпигунство, колабораціонізм, допомога

ворогу, спроба змінити владу насильством, порушення територіальної цілісності будуть отримувати знижену пенсію — не більше мінімальної.

Що буде після звільнення?

Після відбуття покарання пенсію повернуть, але лише на загальних умовах.

Гроші, які пенсіонер не отри-

Таким чином, літні українці можуть розраховувати на гарантовану автоматичну доплату до пенсії після досягнення 70, 75 та 80 років, що є важливою підтримкою для їхнього добробуту.

Важливо: вікові надбавки до пенсії виплачуються, якщо загальний розмір пенсії не перевищує 10340,35 грн.

мував у тюрмі, не будуть виплачені повністю. Їх перерахує держава, виходячи з тієї ж «мінімалки».

Чому це зробили?

Цей закон не скасовує право на пенсію, але вводить обмеження для зрадників, щоб посилити національну безпеку, підтримати правопорядок, убезпечити державу в умовах війни.

Чи перейме Україна канадську пенсійну систему

Канада розглядає можливість допомогти Україні побудувати пенсійну систему за канадським зразком, сказав 20 травня міністр фінансів Канади Франсуа-Філіпп Шампань. Як повідомляє Reuters, Шампань разом з українським міністром фінансів Сергієм Марченком провели зустрічі з представниками кількох пенсійних фондів та важливими інвесторами. "Ми також подумали про те, як ми могли б працювати разом, щоб поділитися найкращими практиками побудови пенсійної системи в Україні", — сказав Шампань перед зустріччю країн Великої сімки (G7) в Канаді. Очікується, що на зустрічі фінансистів G7 обговорюватимуть також залучення приватних інвестицій для відбудови України, яка, за оцінками, потребуватиме понад 500 млрд дол протягом наступного десятиліття.

За словами Шампаня, Канада має багато що запропонувати для відбудови України, і вони з Марченком вже зустрічалися з великими канадськими пенсійними фондами, такими як Fairfax та інші.

Канадська пенсійна система

є багаторівневою і вважається однією з найстабільніших у світі. Вона складається з трьох основних компонентів.

Універсальна базова пенсія надається всім канадцам, які досягли певного віку (наразі 65 років), і фінансується з загальних податкових надходжень держави.

Другий рівень — обов'язкова накопичувальна система з внесками працівників та роботодавців. Розмір пенсії залежить від суми та тривалості внесків протягом трудового життя. Стандартний вік початку отримання виплат — 65 років, але можна почати раніше (з 60 років зі зменшеними виплатами) або пізніше (до 70 років зі збільшеними виплатами).

Третій рівень — приватні заощадження та пенсійні плани роботодавців. Ці внески є добровільними й доповнюють доходи, що надаються державною пенсійною системою.

В Україні ніяк не визначається з пенсійною реформою. У 2024 році Верховна Рада повернула на доопрацювання законопроект про накопичувальну пенсію, але в Мінсоцполітики сподіваються на його ухвалення протягом цього року.

Пенсію українцям можуть тимчасово зупинити

В Україні можуть припинити виплату пенсії, але це не назавжди. Пенсійний фонд назвав дві головні причини: на рахунок не було руху коштів понад 6 місяців; і пенсіонер не пройшов ідентифікацію (тобто не підтвердив, що він живий і має право на виплати). Це стосується тих, хто живе за кордоном або має статус внутрішньо переміщеної особи.

Як поновити виплати? Звернутись до ПФУ із заявою.

Пройти ідентифікацію — особисто або онлайн (через відеозв'язок з використанням «Дія.Підпису»)

Якщо ви за кордоном — надіслати заяву і документ з посольства, який підтверджує, що ви живі

Пенсію повернуть з того моменту, коли її зупинили — гроші не втрачаються!

Щоб підвищити «мінімалку»

Українська влада розглядає можливість підвищення мінімальної пенсії до 4 000 грн. Поточний рівень у 2300 грн є недостатнім і його необхідно збільшити хоча б до 4000 грн.

Це може відбутись за рахунок перерозподілу коштів Пенсійного фонду, включно зі скасуванням спецпенсій для окремих категорій громадян. Про це заявив голова податкового комітету ВР Данило Гетманцев.

Він наголосив, що розмір нинішньої мінімальної пенсії — 2300 грн — є принизливо малим. Для підвищення пенсії необхідно знайти додаткові 2,2 млрд грн щомісяця.

У річному еквіваленті ця сума майже дорівнює прибуткам не-

легального тютюнового ринку в Україні. Тому джерелами для підвищення «мінімалки» можуть стати: боротьба з тіньовим тютюновим ринком; скасування надмірних спецвиплат; оптимізація бюджету Пенсійного фонду.

За словами Гетманцева, підвищення пенсій не лише підтримує гідний рівень життя, а й може стимулювати економіку — адже зростає внутрішній попит на товари.

У кого захмарні пенсії

В Україні максимальний розмір пенсії обмежений законом 10 розмірами мінімальної пенсії. Але є рішення Конституційного суду, який зняв це обмеження для окремих категорій громадян. Через це люди звертаються до судів, які ухвалюють рішення про перерахунок пенсій. На сьогодні це 670 тисяч таких судових рішень.

Наразі, пенсії суддів в десятки разів більші за середній показник усіх пенсіонерів в Україні. З січня 2022-го до січня 2025-го середня пенсія судді (довічне грошове утримання) зросла з 90 822 до 107 040 грн. При цьому за останні п'ять років пенсія суддів зросла більш ніж удвічі.

Крім того, у 2025 році обмежені найбільші спеціальні пенсії. Це нововведення стосується понад 17000 пенсіонерів. Воно діятиме на період воєнного стану 2025 року, повідомили в Міністерстві соціалістики. «Законом про державний бюджет було затверджено норму про застосування 2025 року обмежувальних коефіцієнтів до пенсій, які вчетверо чи більше разів перевищують середню пенсію по країні або 10 прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб»,

— пояснили у міністерстві.

Чим вищий розмір пенсії, тим більший коефіцієнт застосовується. Обмеження не застосовуються до пенсій людей, які зараз воюють на фронті або брали участь у захисті батьківщини від російської агресії з 2014 року.

До речі, на підставі цього із січня 2025 року пенсію колишнього народного депутата Сергія Ківалова зменшено в 4,8 раза. Тепер замість 246 тисяч гривень він отримує трохи більше 51 тисячі. Це обмеження має тимчасовий характер і діятиме лише протягом цього року. Це передбачено постановою уряду, а також Законом "Про бюджет України" на 2025 рік.

Але попереду нас чекає нова пенсійна реформа. Її анонсував прем'єр-міністр Денис Шмигаль з 1 липня 2025-го року.

Одеська трагедія 2 травня 2014 року: що вирішив ЄСПЛ?

13 березня Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) виніс рішення, у якому визнав державу Україна винною у порушенні прав людини під час подій 2 травня 2014 року в Одесі, коли трагічно загинуло 48 людей. Суд зазначив, що влада тоді не змогла запобігти насильству та не вжила своєчасних заходів для порятунку людей у Будинку профспілок, проте визнав, що дії росії сприяли дестабілізації ситуації в Одесі.

Рішення ЄСПЛ по справі «В'ячеслава та інші проти України» — це об'єднане рішення по низці позовів від родичів 25-ти загиблих і трьох тих, хто вижив, які ЄСПЛ об'єднав в одному розгляді.

Позивались родичі двох проукраїнських активістів, які загинули від вогнепальних поранень, а також рідні так званих «антимайданівців», загиблих у палаючому Будинку профспілок, і «випадкових перехожих», які також загинули від вогнепальних поранень.

При тому, що позови були об'єднані, у своєму рішенні ЄСПЛ відзначив відсутність будь-якої упередженості в розслідуванні щодо жертв різних політичних поглядів.

ЄСПЛ у своєму рішенні визнає багато фактів, які були предметом

розслідування в Україні. Зокрема того, що міліція була бездіяльною, а «доправлення пожежних машин на місце пожежі було навмисно затримане».

У своєму рішенні та його висновках ЄСПЛ кілька разів наголосив, що першочерговим винуватцем подій є росія, її пропаганда та дії з дестабілізації України. «Суд вважає, що дезінформація та пропаганда з боку росії відіграли свою роль у трагічних подіях... Невиправданій хвилі насильства передувало постійне поширення агресивної й емоційно забарвленої дезінформації та пропаганди про нову українську владу і прихильників Майдану від російської влади та медіа», — йдеться в рішенні.

Окремо суд наголосив, що чимало одеських посадовців, які власне є відповідальними за порушення з боку України, невдовзі «втекли до росії, отримали російське громадянство і навіть побудували там кар'єру на тлі російського широкомасштабного військового вторгнення в Україну».

Зокрема, йдеться у рішенні, одеська поліція «не зробила практично нічого», щоби запобігти нападу на мітингарів з використанням вогнепальної зброї, і проігнорувала численні оперативні дані про підготовку безладів.

До речі, саме тодішній заступник керівника ГУ МВС в Одеській області Дмитро Фучеджи є єдиним правоохоронцем, засудженим (заочно) у зв'язку з тими подіями. Вирок: п'ятнадцять років позбавлення волі із заборобою обіймати посади в правоохоронних органах протягом трьох років. Але ще 6 травня 2014-го Фучеджи втік з України в Молдову, а згодом — у рф, яка відмовилася видати його на підставі російського громадянства.

ЄСПЛ вважає також доведеним, що «доправлення пожежних машин на місце пожежі було навмисно затримане на 40 хвилин, а поліція не втрутилася, щоб допомогти евакуювати людей» з Будинку профспілок.

Керівник обласного управління ДСНС Володимир Боделан, який особисто давав вказівку не надсилати машини на гасіння пожежі, за два роки втік до росії, але під час його перебування в Одесі проти нього навіть не порушили кримінальної справи.

Також ЄСПЛ визнав, що місцева влада під виглядом «прибирання» свідомо знищувала докази на місці трагедії.

З огляду на це ЄСПЛ визнав Україну винною в порушенні статті Європейської конвенції з прав людини про право на життя. Українська держава має виплатити по 15 тисяч євро компенсації родичам кожного із загиблих, по 12 тисяч — трьом позивачам, які вижили, але зазнали серйозних опіків. Найвищу компенсацію, 17 тисяч євро, отримує донька Михайла В'ячеслава, що згорів у Будинку профспілок, оскільки вона скаржилася також на безпідставну тривалу відмову влади видати їй тіло батька для поховання.

Міністерство юстиції України у відповідь на рішення ЄСПЛ заявило, що Україна приймає до уваги рішення ЄСПЛ: «Україна залишається відданою європейським цінностям та дотриманню прав людини і поважає роль Європейського суду з прав людини».

Міністерство зазначило, що надасть комплексний аналіз висновків ЄСПЛ та план дій щодо виконання рішення після завершення детального вивчення рішення та консультацій з відповідними органами державної влади.

Замах на Сергія Стерненка

Замах на блогера та волонтера Сергія Стерненка 1 травня став уже четвертим нападом на нього, а також продовжив низку нападів на українських громадських діячів, зокрема із трагічними наслідками. Експерти, з якими спілкувалося Радіо Свобода, говорять про чергову кампанію з дестабілізації України зі ймовірною участю росії.

Жінка, підозрювана в нападі на українського волонтера і громадського активіста Сергія Стерненка, отримала запобіжний захід — тримання під вартою до 29 червня без права внесення

застави. Таке рішення 2 травня ухвалив Шевченківський районний суд Києва. Раніше в Офісі генерального прокурора висунули нападницю підозру в державній зраді та замаху на вбивство.

Служба безпеки України заявила 1 травня, що запобігла вбивству Сергія Стерненка. За даними відомства, на нього було скоєно замах з вогнепальної зброї, а нападницю затримали на місці. 2 травня в СБУ заявили, що підозрювану наприкінці минулого року дистанційно завербували російські спецслужби, коли вона шукала «швидкий заробіток» в інтернеті.

Сергій Стерненко повідомив, що переніс операцію після поранення, куля «нічого важливого не зачепила». 2 травня він вийшов у прямий ефір на своєму ютуб-каналі, де розповів, що вважає замах на себе «не поодиноким інцидентом» та що він стоїть «в одному ряду з вбивствами Фаріон та Ганула».

Генерал-майор запасу Служби безпеки України, колишній заступник голови СБУ Віктор Ягун сказав у коментарі для Радіо Свобода, що пов'яже дату нападу на Стерненка з річницею подій 2 травня 2014 року в Одесі.

Загадкове вбивство Андрія Портнова

Андрій Портнов був застрелений 21 травня 2025 року близько 9:15 ранку за місцевим часом у престижному районі Посуело-де-Аларкон, передмісті Мадрида. Інцидент стався біля воріт American School Madrid, куди, за даними ЗМІ, Портнов відвозив своїх дітей. Зловмисник, якого описують як високого чоловіка худорлявої статури, чекав на жертву на мотоциклі. Він здійснив п'ять пострілів: чотири в груди та один контрольний у голову, після чого втік у напрямку парково-лісової зони Каса-де-Кампо. Іспанська поліція одразу розпочала розслідування. За даними джерел, напад має ознаки спланованого зведення рахунків, оскільки схема злочину нагадує вбивство 2018 року біля школи British Council у тому ж районі.

Портнов був заступником голови адміністрації президента за правління Віктора Януковича у 2010-2014 роках. Він заперечував злочини, вчинені бійцями спецназу проти учасників Революції гідності взимку 2013-2014 років, та втік з України. Він повернувся 2019 року напередодні інавгурації новообраного президента Володимира Зеленського.

Портнова також вважали впливовим "тіньовим" куратором українських судів.

У 2018 році щодо Портнова відкрили кримінальне провадження за статтею "державна зрада". Однак у 2019 році Портнов у своєму Telegram-каналі заявив, що СБУ закрила кримінальну справу проти нього за звинуваченням у державній зраді, він також опублікував відповідні документи.

У 2019 році журналісти-розслідувачі оприлюднили плівки записів розмов із кабінету сумновідомого судді Павла Вовка. З розмов на плівках журналісти реконструювали, що Портнов спільно з Вовком та тодішнім главою Офісу президента Андрієм Богданом незаконно вплинули на звільнення голови Конституційного Суду Станіслава Шевчука.

У квітні 2020 року на початку каденції Ірини Венедіктової в посаді генерального прокурора Портнов шантажував її, що він має компромат про її протизаконну діяльність.

У 2014–2015 роках він перебував під санкціями Євросоюзу за підозру в розкраданні державних коштів і порушення прав людини, але згодом його виключили зі списку. У грудні 2021 року США запровадили санкції проти Портнова за актом Магнітського, звинувативши його у корупції та впливі на українську судову систему. Зокрема, американський уряд зазначив, що Портнов призначав лояльних суддів і купував судові рішення. Цей факт, відомий як санкції США проти Портнова, посилив його репутацію як одіозної постаті, що могло стати одним із мотивів убивства.

У червні 2022 року Андрій Портнов виїхав з України через Закарпатську область, попри военний стан і призовний вік. Він підтвердив, що мав право на виїзд як батько чотирьох дітей, пред'явивши свідоцтва про їхнє народження. За даними проекту Схеми, син Портнова Ігор та його племінник Іван Поддубнов також покинули Україну

в березні 2022 року як волонтери, але не повернулися. Крім того, Портнов переписав елітну нерухомість у Козині під Києвом на своїх дітей, що стало відомим як перепис майна Портнова.

Ця нерухомість, а також інформація про володіння Портновим майном у росії, зокрема об'єктом, що належить другу міністра закордонних справ рф Сергія Лаврова, посилюють звинувачення в його проросійській діяльності. Втеча з України та управління активами за кордоном могли привернути увагу як українських, так і міжнародних структур, що розслідують корупцію та колабораціонізм. Цей факт, можливо, став ще однією причиною, чому Портнова могли обрати мішенню для вбивства.

Андрій Портнов активно захищав свою репутацію через суди, що стало ще одним важливим аспектом його публічного життя. У 2024 році він подав позов проти Національного агентства з питань запобігання корупції та руху ЧЕСНО, вимагаючи видалити його з Реєстру зрадників. Печерський районний суд Києва задовольнив цей позов, визнавши інформацію про його проросійські погляди недостовірною. Крім того, у 2023 році Портнов оскаржував матеріал The Kyiv Independent, де його назвали проросійським діячем, і виграв справу в Шевченківському районному суді Києва.

Ці судові процеси, відомі як позови Портнова проти ЗМІ, підкреслили його вплив на українську судову систему. Журналісти, зокрема головна редакторка The Kyiv Independent Ольга Руденко, зазначали, що перемоги Портнова в судах свідчать про його контроль над суддями. Цей факт міг сприяти появі ворогів, які вважали його загрозою для прозорості та справедливості в Україні, що, можливо, стало мотивом для зведення рахунків.

Вбивство Андрія Портнова викликало неоднозначну реакцію. Частина українців, особливо активісти та журналісти, сприйняли подію як можливе зведення рахунків через його проросійську діяльність і корупційні схеми. Інші, зокрема його прихильники, висловлювали думку, що Портнов став жертвою політичних переслідувань.

Незадовго до вбивства в Мадриді, Іспанія, Андрій Портнов відвідав Україну, де провів зустрічі з високопоставленими особами, які керують правоохоронними органами. Колишній радник Віктора Януковича перебував на території України протягом двох днів — 17 та 18 травня поточного року. Іспанська поліція розглядає кілька версій, включаючи особисту помсту, політичні мотиви та зв'язки з організованою злочинністю.

Портнову був 51 рік.

В Одесі вбили активіста Дем'яна Ганула

14 березня 2025 року в центрі Одеси, на проспекті Українських Героїв (раніше Олександрівський), убили учасника Революції гідності, відомого громадського активіста Дем'яна Ганула. Підозрюваний стріляв із пістолета ТТ. Перед другим контрольним пострілом у нього заїло затвор. З місця події чоловік зник на таксі.

Стрільцем виявився 46-річний Сергій Шалаєв, який служив у військовій частині А0139 у званні старшого лейтенанта, але дезертирував наприкінці лютого. Його затримали через п'ять годин, у квартирі знайшли зброю і гранати.

Дем'ян Ганул був активним громадським діячем, волонтером, блогером, займався захистом тварин і довкілля. Заснував і очолював громадську організацію «Вуличний фронт». Брав участь у Революції гідності, а також у подіях 2 травня 2014 року в Одесі. Очолював силовий підрозділ одеського осередку «Правого сектора».

Активіст неодноразово ініціював демонтаж радянських пам'ятників. Зокрема, у березні 2022 року в селі Фонтанка Одеської області був знятий пам'ятник чекістам.

У липні 2022 року він створив петицію щодо знесення пам'ятника Суворову в Одесі. Хоча петиція не збрала достатньої кількості підписів, вона викликала значний суспільний резонанс. В результаті влада ухвалила рішення про демонтаж, який відбувся 29 грудня 2022 року.

Також, у листопаді 2021 року Ганул організував протест біля кон-

сульства росії в Одесі, під час якого він приніс труну з написами «Груз 200» та «росіяни їдуть додому».

У росії торік Дем'ян Ганул був заочно заарештований за статтею про знищення або пошкодження військових поховань, пам'ятників чи інших меморіальних споруд.

Ганул уже ставав об'єктом нападів кілька разів. У 2020 році його автомобіль BMW X5 підпалили на СТО, а пізніше невідомі обстріляли його машину поблизу села Визирка, що змусило активіста відкрити вогонь з травматичної зброї. Також у 2020 році його автомобіль розбили битами.

4 травня 2023 року в Одесі група осіб у військовій формі напала на Ганула. Цей інцидент викликав широкий резонанс серед громадськості, і поліція негайно розпочала кримінальне провадження. Окрім того, військове командування ініці-

ювало службове розслідування для з'ясування можливої причетності військовослужбовців до цього інциденту.

В листопаді 2024 року Дем'ян Ганул став учасником конфлікту з представниками ТЦК. Його обурило, що люди у камуфляжній формі розмовляли з ним російською. За словами активіста, його зупинили на мобільному блокуванні в Одесі.

Звичайно, Ганул мав чимало ворогів через свою активістську та громадську діяльність, а його вбивство перегукується й іншими замахами, які раніше відбувалися в Одесі.

На думку журналіста та громадського діяча Костянтина Андріюка, який добре знав та співпрацював з Ганулом, у проросійських групах в соцмережах, де відкрито раділи вбивству активіста, пов'язують його розстріл із рішенням ЄСПЛ, який 13 березня виніс рішення у якому визнав державу Україна винною у порушенні прав людини під час подій 2 травня 2014 року в Одесі. Дем'ян Ганул брав участь у подіях 2-го травня.

Три основні версії вбивства активіста Дем'яна Ганула розглядають правоохоронні органи.

Як повідомив заступник голови Нацполіції України Андрій Небитов, одна з версій — замовне вбивство, вчинене у зв'язку з професійною та громадською діяльністю активіста.

«Також не виключаємо, що скоєно це вбивство у зв'язку з особистою неприязню. І звичайно, ми розглядаємо російський слід, тому що знаємо, що ця людина була відома своєю проукраїнською позицією», — зазначив Небитов.

Варто знати

● **Міноборони та Генштаб ЗСУ розробили покроковий довідник для військовослужбовців, яких звільнили з полону. У ньому зібрана важлива інформація про допомогу та реінтеграцію.**

Документ містить чотири основні розділи: психологічна допомога, відновлення документів, отримання виплат і лікування. У ньому зібрані покрокові інструкції щодо відновлення грошових виплат, оформлення документів, проходження медичного обстеження та лікування, а також відновлення соціальних гарантій.

● **Новенькі приймальне відділення та хірургічний стаціонар почали роботу у дитячій міській клінічній лікарні №3.**

У прийимальному відділенні облаштовані мельцерівські бокси — це ізольовані палати з окремим виходом і спеціальною системою припливно-випливної вентиляції.

● **На вулиці Сім'ї Глодан в Одесі запрацював медичний центр «Маріуполь. Здоров'я», який об'єднав п'ять релокованих медичних закладів з Маріуполя. Центр обслуговуватиме всіх охочих.**

У медичному центрі, працюватимуть поліклініка, амбулаторія, реабілітаційне відділення, жіноча консультація та стоматологічний кабінет. Це вже п'ятий медичний хаб, який маріупольські медики відкрили в різних містах України.

● **Міністерство освіти і науки розробило спеціальний путівник, щоб допомогти батькам ліпше зрозуміти систему оцінювання в Новій українській школі. Про це повідомили в МОН.**

В путівнику батьки знайдуть відповіді на важливі запитання, пов'язані з організацією навчання дітей і системою оцінки їх знань.

● **В Одесі вже діють смуги для руху громадського транспорту, якими можуть пересуватися мотоцикли та велосипеди. Їхня кількість надалі буде зростати.**

У мерії нагадали, що вже понад місяць в Одесі, як й по всій Україні, діє відповідне рішення Кабміну. Мотоцикли та мопеди без бокового причепа, мотоциклосок і триколісних ТЗ можуть легально рухатися смугою для громадського транспорту.

● **Комунальне підприємство «Муніципальний центр екологічної безпеки» здійснює реєстрацію домашніх тварин на території Одеси. Про це повідомила пресслужба Одеської міської ради.**

На базі підприємства створено електронну систему обліку, яка інтегрована з міжнародною базою даних Animal-id.info. Система надає можливість власникам тварин створити особистий онлайн-кабінет, де можна оновлювати інформацію про домашнього улюбленця та його власника. Також сервіс значно полегшує пошук загублених тварин: за допомогою QR-коду на жетоні або зовнішніх прикмет, що відображаються в онлайн-профілі та на платформі адопції.

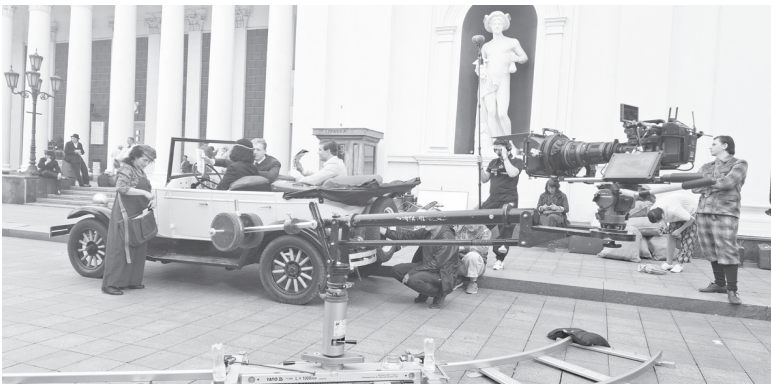
Зареєструвати тварину можна за адресою: м. Одеса, вул. Отамана Головатого, 32. Телефон: (048) 798 82 84.

● **У Театрі музкомедії 18 червня відбудеться легендарна вистава «Поїзд «Одеса-мама» за участі легендарних акторів Олега Філімонова і Віктора Андрієнка.**

Вистава присв'ячена пам'яті акторки Руслани Писанки.

● **З 1 липня в Україні зміниться стандарт напруги в електромережі: зі звичних 220 на 230 вольтів у розетках. Такий перехід наближає нашу країну до умов єдиної європейської системи.**

У компанії ДТЕК розповіли, що на реле напруги в оселях варто буде виставити новий інтервал відхилення: від 207 до 253 вольт. Це єдине, що зміниться для пересічних громадян. В іншому перехід лише ще більше стабілізує систему: буде менше перепадів, що дозволить обходитися без стабілізатора.

Фільм про Олександра Довженка

У 2024 році Одеська кіностудія повідомила про старт зйомки в Одесі фільму **“Режисер”**, присвяченого відомому українському режисерові **Олександру Довженку, який назвали наймасштабнішим в Україні. Власне зйомки в Одесі вже завершили в кінці травня, знімальна група поїхала до Києва.**

Фільм «Режисер» — це історія молодого Олександра Довженка, який приїжджає до Одеси, аби зняти свій перший фільм. Стрічка переносить глядача до Одеси 1926 року — місто, яке відроджується після потрясінь, сповнене джазу, балету, боксу та великих мрій про кіно.

Фільм «Довженко», режисера Костянтина Коновалова, — це не лише байопік про найвідомішого українського кіномитця. Це при-

годницька драма про силу мистецтва, дружби та молодості перед обличчям тоталітарної системи. І про ціну, яку доводиться платити за право бути собою.

До речі, український режисер Олександр Довженко був похований у Москві, хоча у своєму заповіті він висловив бажання бути похованим у Києві. Після смерті минуло майже 80 років, проте його останки досі не були передані Україні.

Прем'єра фільму відбудеться у 2026 році. З наступного року для "Довженко" розпочнеться фестивална історія. Зокрема на 78-му Каннському міжнародному кінофестивалі Одеська кіностудія вже представила перший тизер фільму. Зйомки фільму в Одесі завершили в кінці травня, останні картини знімали у Києві.

■ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Чи може заброньований працівник виїхати за кордон?

Більшість чоловіків віком від 18 до 60 років не можуть виїжджати за кордон під час воєнного стану. Однак є категорії, які мають такий дозвіл. Серед них — заброньовані працівники. Вони мають право тимчасово залишити країну, але лише в чітко визначених випадках і за наявності необхідних документів.

За "Правилами перетинання державного кордону", виїжджати за межі країни можуть військовозобов'язані чоловіки, які мають відстрочку від мобілізації або не підлягають призову на службу під час воєнного стану. Заброньовані працівники належать до першої категорії.

Потенційно заброньованим працівникам підприємств дозволено виїжджати за кордон як з робочою метою — у відрядження, так і у відпустку. Однак ці деталі не закріплені у жодному законі чи постанові, і про них можна дізнатися лише з письмових пояснень Державної прикордонної служби, говорить адвокат Андрій Новак.

"Ми дізналися про це на практиці і з ряду численних звернень до Держприкордонслужби з проханням надати роз'яснення. Раніше працівників не відпускали у відпустки за кордон, бо, мовляв, вони заброньовані підприємством саме для виконання **службових обов'язків**, тобто мають їхати лише в робочі цілях. У середині 2024 року позиція Держприкордонслужби змінилася і тепер виїжджати можна й у відпустку", — каже юрист.

Однак такий дозвіл не стосується деяких держслужбовців. До них належать судді, прокурори, міністри та їхні заступники, керівники державних органів, депутати місцевих рад. Такі заброньовані

працівники можуть перетинати кордон лише з метою відрядження.

Для виїзду заброньованому не треба просити письмового дозволу керівника підприємства, однак він має отримати від нього підписаний **наказ про відрядження або відпустку**. У наказі мають бути вказані посада працівника, період перебування за межами України і країна, куди виїжджатиме.

Крім того, заброньований повинен мати з собою військово-обліковий документ з оновленими даними. Підійде як паперовий документ нового зразка зі штрихкодом, так і електронний, який можна сформувати через застосунок Резерв+. Його наявність допоможе прикордонникам перевірити, чи військовозобов'язаний має актуальне бронювання. Термін відстрочки не має спливати швидше, ніж закінчиться відпустка чи відрядження.

Отже, для виїзду за кордон заброньованому потрібні такі документи:

- закордонний паспорт;
- військово-обліковий документ із зазначенням бронювання;
- наказ про відрядження або відпустку, підписаний керівником підприємства.

Рішення про те, чи отримає заброньований дозвіл виїхати, прикордонники ухвалюють на місці за результатами розгляду всіх документів.

Нові назви судів

У рамках декомунізації Верховна Рада України перейменувала назви деяких судових установ на Одещині. Зважте на це, якщо вам доведеться звертатися до суду.

- Іллічівський міський суд став **Чорноморським міським судом**;
- Южненський міський суд перейменували на **Південнівський міський суд**;
- Котовський міськрайонний суд отримав назву **Подільський міськрайонний суд**;
- Красноокнянський районний

суд став **Окнянським районним судом**;

- Комінтернівський районний суд змінив назву на **Доброславський районний суд**;
- Фрунзівський районний суд перейменовано на **Захарівський районний суд**;
- Малиновський районний суд Одеси отримав назву **Хаджибейський районний суд**;
- Суворовський районний суд Одеси став **Пересипським районним судом**.

Благодійні покази на Одеській кіностудії

Щосереди, починаючи з середини травня, Одеська кіностудія безкоштовно показує старі стрічки. Про відновлення традиції кіностудія повідомила на своїй сторінці у Фейсбучі.

Цього сезону на глядачів чекають фільми-ювіляри 2025 від Одеської кіностудії та Національної кіностудії художніх фільмів ім. Довженка, йдеться у повідомленні.

Перший показ відбувся 14 травня. Гості подивилися стрічку «Тінь біля пірса» 1955 року випуску режисера Михайла Вінярського, зняту на Одеській кіностудії.

Сеанси проходять щосередини аж до кінця літа. За графіком уже відбулися покази картин «Щедра літо» (1950 р., реж. Б. Барнет), «Повернення» (1960 р., реж. М. Терещенко), «Сміхонічні пригоди Тарапуньки і Штепселя» (1970 р., реж. Ю. Березін, Ю. Тимошенко).

А ось наступний графік:

- 11.06 «Іноземка» (1965 р., К. Жук, О. Серий);
- 18.06 «Криниця для спраглих» (1965 р., реж. Ю. Іллєнко);
- 25.06 «Між високими хлібами» (1970 р., реж. Л. Міллєнщikov);
- 02.07 «У тридев'ятому царстві...» (1970 р., реж. Є. Шерстобитов);

Україна на "Євробаченні"

17 травня у швейцарському місті Базель відбудеться фінал міжнародного пісенного конкурсу "Євробачення"-2025. За результатами голосування кришталевий мікрофон отримає представник Австрії, співак JJ з піснею Wasted Love.

Другу сходинку здобув Ізраїль, від якого на конкурс приїхала співачка Юваль Рафаель. Вона стала однією з тих, хто вижив під час нападу угруповання ХАМАС на фестивалі 7 жовтня 2023 року.

Третє місце посіла Естонія, яку представляв Томмі Кеш з піснею Espresso Macchiato.

Гурт Ziferblat, який представляв Україну та виступив під номером «7», посів 9 місце, отримавши 218 балів: 60 від журі, 158 від глядачів.

Після виступу соліст Даниїл зі сцени сказав «Слава Україні!».

Погода на літо

Погода влітку 2025 року в Одесі прогнозується стійкою, не надто жаркою, з обмеженими опадами. Середня температура сезону очікується нижче на 3°C, ніж у сезоні-2024, і складатиме 23°C. В середньому за сезон очікується незначна кількість днів з опадами. Типове літо почнеться на початку червня, коли температура стабільно зміниться до 24°C.

У червні синоптики обіцяють середню температуру близько 20°C, що нижче щодо історичної позначки за останні 10 років на 2°C. До 16-го червня температура коливатиметься від 14°C до 25°C, поступово досягаючи позначки 22°C. Місячна кількість опадів очікується в межах 15 днів, в основному в період 10-16, 23-26 червня. Рекордної спеки в червні не передбачається, але повторюваність небезпечних погодних явищ, таких як сильні зливи, град і шквали, може бути досить високою.

Липень — вершина літа. Відносно червня температурний тренд іде на підвищення. Середня температура липня-2025 очікується в районі 24°C. До кінця місяця можливе підвищення температури повітря до 24°C. Опади очікуються, починаючи з 19 липня. В середньому, цього місяця прогнозується до 9 днів з випаданням опадів.

Серпень, останній місяць літа, очікується теплим. З 1 по 10 серпня 2025 р. можливі температурні показники в середньому близько

- 09.07 «Ар-хі-ме-ди!» (1975 р., реж. О. Павловський);
- 16.07 «Чи вмієте ви жити?» (1970 р., реж. О. Муратов);
- 23.07 Короткий метр: «Щасливий Кукушкін» (1970 р., реж. О. Павловський);
- «Єгипетський гусак» (1970 реж. В. Василевський);
- 30.07 «Я більше не буду» (1975 р., реж. Є. Шерстобитов);
- 06.08 «Тільки в мюзік-холі» (1980 р., реж. М. Ковальський);
- 13.08 «Скарбничка» (1980 р., реж. М. Григор'єв);
- 20.08 «Дайте нам чоловіків» (1985 р., реж. Р. Василевський);
- 27.08 «Кожен мисливець хоче знати ...» (1985 р., р. М. Іллєнко);
- 03.09 «Сезон див» (1985 р., реж. Г. Юнгвальд-Хількевич);
- 10.09 «Які ж ми були молоді» (1985 р., реж. М. Беліков);
- 17.09 «Любочка» (1985 р., реж. В. Федосов);
- 24.09 «Женихи» (1985 р., реж. С. Клименко);
- 01.10 Короткий метр: «Валерка, Ремка + ...» (1970, реж. Валентин Козачков), «Здрастуй, Ральфе!» (1975 р., реж. М. Беліков);
- 08.10 «Чорна рада» (2000 р., реж. М. Засєєв-Руденко);
- 15.10 «Фортеця Хаджибей» (2020 р., реж. К. Коновалов).

Зарибили Дунай осетровими

22 травня у воді Дунаю випустили понад 30 тисяч мальків червонокижних осетрових. Захід відбувся на території Дунайського біосферного заповідника та став важливим кроком у збереженні рибного біорізноманіття Одещини. Про це повідомляє Одеський рибохоронний патруль.

У водойму вслили 18 000 молодих особин стерляді (Acipenser ruthenus) середньою вагою 3 грами та 13 900 осетрів руських (Acipenser gueldenstaedtii) середньою вагою 6,3 грами. Із загальної кількості — 1 900 осетрів було випущено за підтримки Всесвітнього фонду природи WWF-Україна.

Це перше зариблення, проведене за кошти обласного бюджету в межах Програми розвитку рибного господарства Одеської області на 2024–2030 роки.

25°C. До кінця місяця особливих змін в температурних показниках не відбудеться. У серпні опадів випаде більше, ніж в липні. Загальна кількість днів з опадами буде коливатися близько 12 днів. При цьому відносна вологість буде високою — більше 56%.

Прогноз магнітних бур у червні

Упродовж місяця очікуються кілька магнітних бур різної активності — від слабкої до потужної. Відповідний прогноз опублікував Центр передбачення космічної погоди Національного агентства океанографічних та атмосферних досліджень (NOAA) США.

- **2,3,4,27,28,29,30 червня** — слабка магнітна буря.
- **9–12 червня** — середня магнітна буря,
- **18–21 червня** — сильна магнітна буря.

Дуже сильні збурення можуть відчуватися навіть здоровими людьми. Помірні вплинуть переважно на метеозалежних. А слабкі, швидше за все, не принесуть особливого дискомфорту.

Наступний номер вийде 4 вересня 2025 року

Газета «Прес-кур'єр».

Видавець – Редакційно-видавнича фірма «Прес-кур'єр». Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 772 від 31.08.2023 р. відомості про реєстранта РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧОЇ ФІРМИ «ПРЕС-КУР'ЄР», м. Одеса внесено до Реєстру суб'єктів у сфері медіа та присвоєно ідентифікатор медіа – R30-01198

Головний редактор Йосип Бурчо.

Адреса редакції і видавця:

65008, м. Одеса, пл. Бориса Дерев'янка, 1, кімн. 717. Газета розповсюджується за передплатою та у роздріб.

Тел. моб./Viber: +38 096-351-315-3; +38 067-697-60-50.

E-mail: pk.gazeta.odessa@gmail.com

Редакція може не поділяти точку зору і оцінки авторів.

Матеріали під рубриками «Позиція», «Власна думка», «Особистий погляд», «Вільна трибуна» і «Хочу сказати» підготовлені на комерційній основі.

Відповідальність за достовірність фактів несуть автори, у рекламі – рекламодавці.

Оригінал-макет газети виготовлено у РВФ «Прес-кур'єр».

Газета віддрукована у ООКП "Видавництво «Чорномор'я» (65076, м. Одеса, площа Б. Дерев'янка, 1). Зам. № 225. Наклад 850 прим. Ціна — договірна.

Передплатний індекс — 40174.